

V ČAST 15. OBLETNICE OSVOBODITVE IN DNEVA BORCA

Partizanski zbor v Sajevčah

Kurirjem relejne postaje P-3 in borcem za svobodo so postavili lep in trajen spomenik

V postojnski komuni je bila osrednja proslava v počastitev 15. obletnice osvoboditve in Dneva borca nedeljska partizanska in ljudska manifestacija v Sajevčah. Na križišču pred Sajevčami in Rakulkom, kjer je bila med osvobodilno vojno ena izmed najvažnejših relejnih in kurirskih postaj P-3, se je to nedeljo zbrala številna množica nekdanjih partizanskih borcev in aktivistov NOB ter mnogo delovnih ljudi in mladine iz vseh vasi postojnske komune. Na tribuni na križišču poti, ki vodita v obe vasi, pa so bili med številnimi gosti tudi sekretar občinskega komiteja ZKS Slavko Černelc, podpredsednik postojnske občine Adolf Gerželj, predsednik občinskega odbora SZDL Ivan Škrbec in drugi.

Zbrani množici je pred odkritjem spomenika, ki ga je postojnska komuna postavila v spomin padlim borcem, kurirjem in aktivistom, govoril o osvobodilnem boju, njegovih pridobitvah ter o graditvi socialističnih družbenih odnosov član občinskega odbora Zveze borcev Viljem Uhelj. Na lepem spomeniku, ki ga je ob častni salvi odkril predsednik krajevne organizacije Tone Frkat iz Rakulke, so vklesane besede:

OSREDNJA JUGOSLOVANSKA PROSLAVA DNEVA BORCEV
JE BILA V SREMSKI MITROVICI

Lepe proslave po vsej Sloveniji

Največja proslava ob Dnevu borca je bila v Sremski Mitrovici, kjer je govoril predsednik Zveze borcev Jugoslavije Aleksander Ranković. Več kot 100.000 prebivalcev Srema in okolice se je udeležilo tega velikega zborovanja. Pri tem so odkrili spominsko pokopališče, kjer je okupator na enem samem mestu po zverinskem mučenju žive zakopal, sežgal in postrelil 7950 borcev in rodoljubov.

Največji prireditvi v Sloveniji sta bili na Lokvah in na Rogli. Spominskih slovesnosti na Rogli se je udeležilo več kot 10.000 lju-

Ta kamen in črke v njem
v čast vsem,
ki so prvi dali zgled
za upor in boj,
v slavo in spomin junakom,
ki tu pali
in dali svojo kri
za svobodo domovine
in lepše čase delovnih ljudi.

Ob novih cenah mleka na Koprskem

V vseh treh obalnih občinah našega okraja se je te dni podražilo mleko na 46 dinarjev liter. Nova cena, ki je precej približala ekonomski, je bila nujna, ker sicer mlekarne ne bi več zmogle posloovati pod nekdanjimi pogoji. Odkupna cena mleka je namreč 32 dinov liter, 12 dinov pri litru znašajo stroški zbiranja, prevoza, pasterizacije, stekleničenja itd., stroški maloprodaje pa znašajo 4 dinarje pri litru mleka.

Preskrba z mlekom postaja ali pa je v sedanjih stopnjah vedno bolj zapletena in težavna. Po nekaterih predelih živinorejci oddajajo vedno manj mleka (posebno na Sežanskem), ker so močna krmila predraga v odnosu na odkupne cene mleka. Mlekarne bodo zato vedno bolj odvisne od socialističnega sektorja v kmetijstvu, ki pa trenutno še nima zadostne zmogljivosti, čeprav bo v perspektivi lahko pokrivalo vse potrebe. Zato je trenutno zbiranje mleka težavno in na primer na Koprskem (na obali) odpade samo na to postavko 6,63 din na liter mleka.

Zaradi težav v zvezi z regresom za ceno mleka in drugih nevarnosti je bilo osebje po naših mlekarneh najslabše plačano, kar je bilo tudi treba

Po odkritju spomenika je bil slavnostni kulturnoprosvetni spored, v katerem so sodelovale skupine iz Postojne in vaških prosvetnih društev. V lepem številu so se spominske svečanosti udeležili tudi naši izseljenci iz ZDA, Francije in Belgije, ki so tačas na obisku v svoji domovini.

njueno popraviti — čeprav je to morda najmanjši vzrok, da je bilo treba cene mleka približati ekonomskim, pač pa so drugi gospodarski vzroki narekovali rentabilne cene.

Podobno zvišanje so uvedli v okraju Ljubljana (46 dinarjev za liter mleka).

Z OBČINSKIH POKONGRESNIH KONFERENC SZDL

Poglobljeno delo ob vsebinskih spremembah

Konferenca je podčrtala tudi bodoče vsebinsko delo SZDL ter njeno politično dejavnost v smeri oblikovanja tesnejših vezi med delovnimi kolektivi in komuno, da bo reševanje številnih komunalnih problemov, predvsem kar

Odpotovala je zadnja koprška MDB

30. junija je odpotovala na Cesto bratstva in enotnosti VII. koprška MDB »Bazoviške žrtve«, t. j. zadnja brigada srednješolske mladine, v kateri je 118 mladincev in mladink. Med njimi je tudi 8 Italijanov, komandant brigade pa je tov. Eler Bruno. Brigada dela na odseku ceste pri Malošu v Srbiji. Naj pripomnimo, da je dobra tretjina brigadirjev zadnje koprške brigade že sodelovala na zveznih in lokalnih akcijah.

začela izgradnjo objektov družbenega standarda, še uspešnejše. Sprito izteka dobe izgradnje številnih gospodarskih organizacij in zaradi poglobljenega dela organizacije SZDL bo to vsekakor lažje izvedljivo kot doslej. Uspešno nadaljnje delo pa jamčijo tudi organizacijske spremembe v duhu smernic V. kongresa.

Tudi občinska konferenca SZDL v Postojni je potekala v znamenju smernic V. kongresa in s posebnim poudarkom na dosežene gospodarske uspehe, pomanjkljivosti in nadaljnji razvoj postojnske komune. Pester sestav gospodarstva te občine, o čemer je med drugim govoril predsednik občinskega odbora Tone Strle, je po analizi pokazal, da je sicer v vseh panogah gospodarstva in družbene dejavnosti dosežen očitni napredek, pač pa se je pokazala pomanjkljiva skrb za negospodarske investicije, ki posebno v zadnjem času znatno zaostajajo.

Izredne obč. konference SZDL v Ilirski Bistrici se je udeležilo 115 delegatov in gostov iz 49 osnovnih organizacij, kot gosta pa sekretar OO SZDL Ivan Mavšar in predsednik OSS Ivan Klobučar. Po naročilu je bila dejavnost Socialistične zveze v bistriški občini v zadnjem času dokaj nestra in je zajela sleherni vas. Razpravljali so o bodoči organizaciji SZDL in temeljito analizirali dosedanje gospodarske in politični razvoj bistriške občine. Konferenca je nakazala naloge za bodoče delo, predvsem za petletni perspektivni plan kakor tudi za delo SZDL.

In še v Sežani

Minulo sredo je bila tudi v Sežani izredna občinska konferenca SZDL, na kateri so delegati obravnavali vsestransko stanje in napredek svoje komune v zadnjem času skozi prizmo napotil V. kongresa SZDL. Sprejeli so sklep o organizacijskih spremembah in perspektivni načrt za delo SZDL v komuni za prihodnje obdobje, ko naj SZDL postane najvažnejši činitelj napredka, njeni člani pa najbolj agilni in angažirani upravljalci na vseh področjih vsakdanjega življenja.

Proslava Dneva borcev

Tudi v Ilirski Bistrici so slavnostno proslavili Dan borca — 4. julij. Osrednja proslava je bila v Posrtrici, kjer so se ob tabornem ognju zbrali borci že na večer 3. julija.

VSAK DOBER GOSPODAR BO ODKRIVAL

notranje rezerve v podjetju

V našem sistemu upravljanja pa je ta »dobri gospodar« slednji član delovnega kolektiva

Zadnjič smo na osnovi analize, ki so jo po sedemdesetih podjetjih našega okraja izvršile komisije okrajnega in občinskih komitejev ZK ter sindikatov, govorili o prvi notranji rezervi naših podjetij, o več ali manj neekonomični organizaciji dela. Danes pa pogledimo, kaj so komisije še ugotovile, kako si naše gospodarske organizacije še lahko povečajo dohodke — brez posebnih novih investicij in brez nove delovne sile.

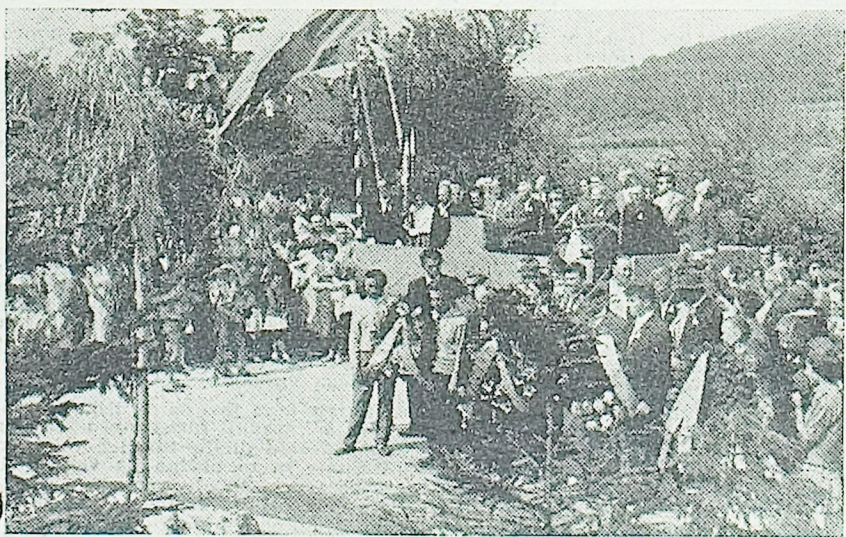
Kakšne so razen boljše organizacije dela, višje produktivnosti, boljše izkoriščanje mehanizacije itd. lahko še druge notranje rezerve po naših kolektivih? To vprašanje bi si morali stalno postavljati vodilni ljudje po naših gospodarskih organizacijah, prav tako pa tudi upravni odbori in sindikalne organizacije, ali pravzaprav to vprašanje bi si moral stalno postavljati vsak član vsakega delovnega kolektiva.

Da bi lažje našli razne takšne notranje rezerve, pogledimo, kaj so glede tega omenjene komisije ugotovile dobrega in slabega po podjetjih, ki so jih analizirale.

V Piranskih solinah so našli notranje rezerve v izkoriščanju stranskih proizvodov, v Opekarni v Ilirski Bistrici so povečali sušilni prostor, v Topolu predlagajo rentabilno izkoriščanje odpadkov za galanterijske izdelke, v Lesonitu bi z boljšo vzdrževalno ter nadzorno službo lahko precej dvignili proizvodnjo (leta 1959 so imeli zaradi pogostih okvar strojev za 10% manjšo proizvodnjo), v podjetju Delamaris bodo aktivirali dva transporterja iz ne-rjavečega jekla (ki so ju našli med neuporabljenimi osnovnimi sredstvi), pri Slavniku so ugotovili veliko zalogo drobnega inventarja (za 50 milijonov), ki ga

bodo začeli bolje izkoriščati itd. Pri Transportu v Ilirski Bistrici, enako pri Avtoprevozniskem podjetju v Postojni bodo ustvarili pogoje za priključevanje prikolic tudi k vozilom manjše nosilnosti ter proučili, kako zmanjšati število praznih voženj. Pri Vodni skupnosti v Kopru so ugotovili previsoko število tehničnega kadra, po gradbenih podjetjih pa so notranje rezerve med drugim v boljši kontroli dela. Pri velikem trgovskem podjetju so ugotovili, da bodo precej povečali promet s koncentracijo poslovnih prostorov; pri raznih gostinskih podjetjih se kažejo precejšnje možnosti v štednji materiala, v ribištvu pa so notranje rezerve v smotrnejšem izkoriščanju plovnih objektov in sodobne opreme.

To so le nekatere izmed ugotovitev komisij, vendar pa že po naštetih vidimo, kako bi lahko vsak dober gospodar v lastni hiši še in še odkrival razne notranje rezerve. Takšen dober gospodar pa naj bo razen uprav podjetij ter razen samoupravnih organov, osnovnih organizacij Zveze komunistov in sindikata — sleherni član kolektiva; to pa se mu v našem sistemu upravljanja tudi izplača, kajti z vsako odkrito in aktivirano notranjo rezervo njegovo podjetje veča dohodek družbi in svojemu kolektivu. sš

Z nedeljske proslave Dneva borca v Sajevčah v postojnski občini

OB DNEVU BORCA NAJVEČJA PROSLAVA NA PRIMORSKEM

Partizansko slavlje na Lokvah

Največje slavlje ob letošnjem Dnevu borca in petnajsti obletnici osvoboditve na Primorskem je bilo minulo nedeljo na znamenitih partizanskih Lokvah. Lepa vasica na robu Trnovskega gozda, v kateri so se skozi vso NOB zadrževale partizanske enote in štabi, med drugimi tudi štab slavnega primorskega IX. korpusa NOV in POJ, je bila polna nekdanjih borcev in mladine. Nad deset tisočglava množica je napolnila prireditveni prostor pri vasi. Med številnimi znanimi gosti so bili tudi nekdanji borci in komandirji ter politični aktivisti, ki tudi danes zavzemajo visoke

položaje v oblastvenih in političnih forumih Slovenije. Med njimi naj omenimo le tovariše Franca Leskoška-Luko, Viktorja Avblja in dr. Jožo Vilfana, Franceca Bevka, Franca Kimovca-Zigo, Alberta Jakopiča-Kajtimira, Mirka Zlatnarja, Janeza Hribarja, Tineta Remškarja, Franca Skoka, Mila Vižintina in številne druge. Prišla je tudi delegacija Združenja bivših italijanskih partizanov (ANPI), prišli so člani kulturne skupine IX. korpusa in izvedli svoj nekdanji program, prišli so številni drugi borci iz partizanskih enot, ki so nekdanje operirale po Primorskem. Zbrali so se tudi aktivisti nekdanjega Severno primorskega okrožja in drugi politični delavci in končno je bilo na zborovanju kljub grozečemu slabemu vremenu tudi veliko število današnje mladine, ki v nekdanjih borcih gleda svoje vzornike in črpa svojo moč iz moralni vrednoti narodnoosvobodilne boja.

Slavnostni govor je imel sekretar OK ZKS Nova Gorica Tine Remškar, ki je na kratko povzel boj primorskega ljudstva za svobodo in nato dejal, da če danes slavimo spomin našega boja za svobodo, ne delamo to zato, ker bi hoteli samo obujati spomine zaradi spominov, marveč zato, da bi mi vsi skupaj, predvsem pa naša mladina črpali iz tega svoje sile za naše sedanje in bodoče delo. Iz zakladnice herojskih borcev jemljemo vzgleda za plemenite odnose med ljudmi, za ljubezen do svobode in domovine.

Prireditve so popestrili pevski zbori iz Kronberga, Dornberga, Ajdovščine in Kobarida, člani Goriškega gledališča in kulturne skupine IX. korpusa. Na bližnjih Laznah so odkrili spominsko ploščo na prvo izvolitev Pokrajinskega NOO za Slovensko Primorje (16. IX. 1944), naslednji dan, na Dan borca, pa še skupno grobnico 22 padlim partizanom v Čepovanu.

Prireditve so popestrili pevski zbori iz Kronberga, Dornberga, Ajdovščine in Kobarida, člani Goriškega gledališča in kulturne skupine IX. korpusa.

Na bližnjih Laznah so odkrili spominsko ploščo na prvo izvolitev Pokrajinskega NOO za Slovensko Primorje (16. IX. 1944), naslednji dan, na Dan borca, pa še skupno grobnico 22 padlim partizanom v Čepovanu.

KORISTNO POSVETOVANJE NA OZSZ V KOPRU

O varnosti pri delu

Prejšnji teden sta Okrajni zavod za socialno zavarovanje in Okrajni sindikalni svet Koper sklical na posvetovanje zastopnike vseh političnih, družbenih in drugih forumov. Razpravljali so o varnosti pri delu in o organizaciji »TEDNA VARNOSTI«, ki bo od 16. do 23. oktobra 1960 v vsej republiki Sloveniji.

Na posvetovanju so ugotovili, da je bilo na področju varnosti pri delu v našem okraju že precej storjenega.

Vendar nas 3.114 nesreč pri delu in 1.978 nesreč izven dela, zaradi katerih so poškodovanci bolovali skupaj 74.374 dni v letu 1959, opozarja, da je nujno na tem področju pristopiti k še bolj sistematičnemu delu in k temu pritegniti vse organe, ki so neposredno ali posredno zainteresirani, da se ohranijo zdravje in življenje naših delovnih ljudi.

Izračuni zadnjih treh let so pokazali, da so stroški in škoda, ki jih povzročajo nesreče v našem okraju, znašali povprečno 224 milijonov dinarjev na leto.

Po vsem tem so na posvetovanju sklenili predlagati pristojnim organom, da ustanovijo pri okrajnem in pri občinskih svetih za delo stalne komisije za varnost pri delu, preko katerih bodo zbori proizvajalcev sproti informirani o stanju varnosti pri delu v naših gospodarskih organizacijah.

Za »TEDNA VARNOSTI«, katerega akcijo bodo vodile stalne komisije za varnost pri delu, so sprejeli obširen program dela. Posredovali ga bodo vsi gospodarski organizaciji in forumom, ki bodo v tej akciji sodelovali.

F. B.

BORO BOROVIC

Občuten padec nočitev v juniju

Pretekli petek je bil v Kopru plen okrajne turistične zveze, na katerem sta poročala predsednik Ukmar in predsednik Sveta za blagovni promet in turizem okraja Koper o nekaterih problemih letošnje turistične sezone, razen tega pa so obravnavali tudi smernice za nadaljnji razvoj turizma in gostinstva, ki jih je sprejel pred nedavnim IS LRS.

V drugem delu poročila je bil dan pregled nočitev v našem okraju do konca meseca junija, iz katerega je razvidno, da je število nočitev letos sicer nekoliko višje od lanskega, vendar to predvsem po zaslugi boljšega izkoriščanja predsezone, medtem ko je pokazal začetek sezone pri nočitvah že znaten padec. Lani je bilo n. pr. v aprilu v Kopru le 369 tujih gostov, letos v istem obdobju pa 1198. Obratno sliko kaže mesec maj, v katerem je bilo lani 2733 gostov, letos pa 1947. Če upoštevamo, da ima letos hotel Triglav večjo skupino Svičarjev, lahko trdimo, da je dejanski padec nočitev v turističnem središču v Ankaru še večji. Sicer pa je znano, da ima hotel Turist tudi sedaj od 100 do 200 ležišč nezasedenih.

Padec prometa v gostiščih ob prometnih avtomobilskih cestah v zadnjem letu je še večji. Vse kaže, da se bomo v našem okraju morali sprijazniti z orientacijo na prehodni turizem inozemcev, ki potujejo s svojimi avtomobili ob Jadranu proti jugu. To pomeni, da bo treba poskrbeti za boljše kvaliteto storitev ob prehodnih cestnih arterijah Trst-Ljubljana in Ljubljana-Reka. Ta pripomba velja predvsem za gostišča — Kolo-dvorska restavracija v Pivki in razne gostinske obrate v Sežani, kjer je letos prenehal obisk tujih turistov skoraj docela. Na ugledu pa so pridobila nekatera nova gostišča, ki so znala poskrbeti razen za krajevne specialitete tudi za dobršno mero prijaznega vzdušja.

Razen tega je bilo v diskusiji govora o izgradnji turističnega središča na področju Ilirske Bistrice (Snežnik, Mašun); za to občino pa velja tudi priporočilo, da bi propagirali gradnjo počitniških domov — ne le za slovensko obalno področje, ampak tudi za področje Reke in Kvarnerskega zaliva.

Največja proslava Dneva borca na Primorskem je bila v nedeljo na Lokvah v goriškem okraju. Na sliki: del udeležencev na prireditvenem prostoru

Priprave za plenum CK LMS

V pripravi na plenum CK LMS je naše okrajno mladinsko vodstvo organiziralo večjo akcijo, v kateri je sodelovalo 40 aktivistov, pretežno članov Ljudske mladine. Namen te akcije je bil, da bi proučili sistem in metode dela Ljudske mladine. V ta namen so člani te akcije obiskali več kot 100 osnovnih organizacij, hkrati pa so proučevali tudi materialne pogoje in oblike sodelovanja mladinskih aktivov z ostalimi družbenimi in političnimi organizacijami, ki se posredno ali neposredno ukvarjajo z vzgojo mladine.

Nekatere najvažnejše ugotovitve so vodje skupin te akcije že posredovali na skupnih sejah sekretariata komitejev ZK in občinskih komitejev LMS. V prvi vrsti velja omeniti sklep o povečanju materialne osnove za delo občinskih komitejev in tovarniških organizacij LM ter sklep, da je treba vse občinske komiteje LMS čimprej opremiti s prevoznimi sredstvi. Tesnejše sodelovanje med občinskimi mladinskimi komiteji z ostalimi političnimi organizacijami pa naj bi ustva-

rilo ugodnejše pogoje za njihovo delo, saj je bilo ugotovljeno, da so prav mladinska vodstva mladine v občinah najšibkejši člen v delu LM. Jesenski plenum, kjer

bodo proučili na osnovi teh analiz sistem in metode dela LM, bo nedvomno pripomogel k nadaljnji organizacijski utrditvi občinskih mladinskih vodstev.

Razstavi v Piranu in Portorožu

Občinski svet Svobod in prosvetnih društev Piran ter Klub študentov okraja Koper sta v soboto, 2. julija, odprla v Piranu letošnjo prvo umetniško razstavo. V dvoranci v prvem nadstropju novo adaptirane »Beneške hiše« na Tartinijevem trgu razstavlja svoje slike in grafike absolvent Akademije upodabljače umetnosti Zvest Apollonio iz Bertokov. Razstavo smo že videli v Kopru. V imenu občinskega sveta Svobod se je Karlo Marsel zahvalil vodstvu Avtoturističnega podjetja »Slavnik« za veliko razumevanje, s katerim je dalo na razpolago lep prostor v svoji poslovalnici v sloviti Beneški hiši. Razstava vzbuja perečnejše zanimanje tako domačinov kot turistov. Odprta bo do 16. julija.

V mali dvorani »Ljudskega doma« v Portorožu pa sta Svet Svobod in prosvetnih društev okraja Koper in Turistično društvo Portorož organizirala zanimivo razstavo slikarjev amaterjev. Odprta bo v sredo, 6. julija, ob 18. uri in bomo o njej še poročali.

Š A H

Turnir mladincev

V organizaciji Okrajne šahovske zveze se je v torek začel turnir za okrajno mladinsko prvenstvo. Namesto prvotno predvidenih osem udeležencev se na turnirju meri v šahovskem boju in znanju samo pet mladih šahistov: Silvo Kovač in Jurij Jereb (Koper), Janez Štefančič (Postojna), Gvido Sorli (Piran) in Bogomil Čeh (Sežana). Skromna udeležba na turnirju je prej ko slej v glavnem posledica pičlih materialnih sredstev posameznih šahovskih društev v koprskem okraju.

V I. kolu je Kovač kot črni v Birdovi otvoritvi premagal Jereba, Sorli pa Čeha. — Zmagovalec na turnirju dobi naslov mladinskega okrajnega prvaka za l. 1960, prvoplasirana igralca pa pojdeta na mladinski šahovski šampionat Slovenije, ki se bo začel 10. julija v Celju.

»SLOVENSKI JADRAN«
v vsako hišo
Slovenskega Primorja

SLIČICE IZ DELA KOPRSKE POSVETOVALNICE ZA DELO

Naslednja postaja - poklic

Mesec poklicnega svetovanja je že mimo, toda mladina, ki se odloča za poklic, še vedno vstopa skozi vrata posredovalnice za delo. Tukaj imajo seznam podjetij, kjer so še prosta učna mesta. Zamudniki se težko odločajo za poklice, zato so med njimi tudi taki, ki so bili tukaj že večkrat. Še posredovalnice ima tokrat težjo nalogo, kajti odgovori na običajna vprašanja so zares večkrat nena-
vadni.

Na vprašanje, za kateri poklic se bo odločil, prestopa fant vitke postave z noge na nogo in zmešeno zajecija: — Tovariš, iskreno vam bom povedal, da me pravzaprav ne veseli noben poklic...

Začuden pogled in novo vprašanje: — Kaj te najbolj veseli v tvojem vsakdanjem delu, pri igri, v pionirski organizaciji?

— Nogomet, odgovori plavalni deček in obraz se mu razleže v širok nasmeh.

Nedvomno zopet eden izmed tistih, ki večkrat zapuščajo to stavbo z negotovimi koraki in se prav taki čez dan, dva ponovno vračajo.

Emilija iz Kopra je hči padlega borca. Odločila se je za poklic frizerke. V posredovalnici so ji lahko uslišali željo, kajti brivsko-frizerski salon v Kopru je prijavil kar tri prosta učna mesta. Emilija je bila prva, ki je prejela napotnico, zato je s svojo materjo stopila v obrat s trdnim prepričanjem, da bo deležna kar najlepšega sprejema.

Pa se je zataknilo: upravnik je odlašal s sprejemom in vse objube ji niso prav nič koristile, kajti njeno mesto je pred dnevi zasedla druga vajenka.

Emilija, ki se zaveda, da izpolnjuje vse pogoje za sprejem, je vstopila s solznimi očmi. Izgovor, da je za vajenke že prestara (Emilija je dopolnila 16 let), je deklico še bolj zmedel. Kam sedaj, ko v svoji notranjosti čuti, da bi lahko bila srečna prav v tem poklicu?

Odgovor na to vprašanje ji nedvomno dolguje upravnik brivsko-frizerskega salona Dane Kolnik, kajti Emilija, partizanska sirota, še vedno čaka v negotovosti...

Oktavij, ki je končal osemletko z dobrim uspehom, je prepričljivo povedal, da želi postati električar v podjetju TOMOS. Referent je ugodil njegovi želji in trenutek nato je imel bodoči električar v rokah napotnico posredovalnice, ki mu bo odprla vrata v poklic.

Tedaj pa je Oktavija nepričakovano vprašanje, če bo v tem poklicu zares zadovoljen, precej zmedlo in odgovor je bil dokaj nepričljiv: — Veste, tovariš, najbolj bi me veselili poklici avtomehaničarja, toda...

— ...vsi mi odsvetujejo to delo, ki je menda precej umazano...

Posredovalnica za delo vsekakor nima zaviljivega dela, kajti odgovornost pri teh življenjskih odločitvah

PRIZNANJA IN POSNEMANJA VREDNO

Še majhna opizoda, ki naj ilustrira solidnost poslovanja trgovskega podjetja »Delikatesa« v Piranu, ki slovi tudi po zmernosti cen svojega blaga. Prejšnji teden, v ponedeljek 27. junija, je nekdo izgubil tisočak. Šele čez nekaj ur se je spomnil, da ga je morda izgubil v poslovalnici »Delikatesa«. Vrnil se je v lokal in povprašal, če so slučajno našli na tleh kakšen denar. Prijazna tovarišica Zofka ga je vprašala, koliko, ali je bil bankovec nov ali star, ob kateri uri približno — in potem je na kuverti, v katero je shranila najdeni bankovec, prebrala podatke o tem, ki so se ujemali z izjavami gosta. Ta je izjavil, da ni toliko vesel tega, da je denar našel — čeprav je ob koncu meseca tudi to mnogo —, kot je presenečen nad poštenostjo prodajalk — zlepa se ne primeri, da bi kdo vrnil denar, kaj šele, če je izgubljen takole brez listnice in brez vsakega drugega dokazila.

Podjetja zaostajajo s knjigovodstvom

Pregledi finančnega poslovanja gospodarskih organizacij kažejo, da stanje knjigovodstev po gospodarskih organizacijah še vedno ni zadovoljivo. Finančna inspekcija službe družbenega knjigovodstva Narodne banke, podružnice Koper, je pri kontroli inventurnih popisov in pripravi za zaključne račune ugotavljala, da so redke gospodarske organizacije, ki imajo popolnoma ažurno knjigovodstvo in da se zaostanki gibljejo od 1-3 mesecev.

Pri pregledu zaključnih računov komisije zopet ugotavljajo, da je bilo ponekod ugotavljanje viškov in manjkov ter njih vzrokov in krivcev pomanjkljivo ravno zaradi neažurnega materialnega knjigovodstva, da lastna cena proizvodov ni pravilno ugotovljena, ker gospodarske organizacije nimajo urejenega obratnega knjigovodstva in da tudi ostala pomožna knjigovodstva kot knjigovodstvo osnovnih sredstev, knjigovodstvo sredstev skupne porabe, mezdno knjigovodstvo niso urejena tako kot zahtevajo predpisi, kar vse onemogoča družbeno kontrolo nad pravičnim upravljanjem družbenih sredstev in pravilno ugotavljanje finančnega rezultata.

Razvoj našega gospodarstva terja vsakim dnem od knjigovodstev gospodarskih organizacij več t.j. točne ažurne podatke, kar je važno tako za upravne organe gospodarskih organizacij, kakor tudi za službo družbenega knjigovodstva, ki se v Narodni banki uvaža s 1. 7. 1960. O teh vprašanjih je razpravljala na svoji seji tudi upravni odbor Narodne banke, podružnice v Kopru, ko je finančna inspekcija podajala poročilo o svojem delu ter je sklenil priporočiti gospodarskim organizacijam in njenim upravnim organom, da posvečajo knjigovodski službi vso pozornost in da zlasti skrbijo:

- da se predvsem ažurira knjigovodstvo in izpopolnjevanje pomožnih knjigovodstev kot so: materialno, mezdno, knjigovodstvo osnovnih sredstev, sredstev skupne porabe itd.;

- da se v vseh proizvodnih podjetjih uvede obratno knjigovodstvo, tam pa, kjer to že doslej obstaja, naj se nadalje izpopolnjuje, da bodo podjetja mogla ugotavljati lastno ceno svojih proizvodov, kar postaja vedno bolj pereč problem v dobi nagajanja po enoti in borbe za čim nižjimi proizvodnimi stroški;

- da nadaljnje izpopolnjevanje knjigovodskega kadra v tem smislu, da bodo uslužbenci v knjigovodstvih vključno temu, da je nedvomno potrebna specializacija, vendar načelno poznali tudi dela izven svojega rednega delokroga, da bodo v primeru potrebe sposobni nadomestiti izostalega ali obbolelega tovariša na drugem delovnem mestu. Zlasti naj se skrbijo za tako nadomestitev tudi za računovodjo samega, ker knjigovodstvo gospodarskih organizacij v nobenem primeru ne sme zaostajati;

- da vsaj v večjih gospodarskih organizacijah vzgojijo analitike, ki bi zlasti analizirali dobljene rezultate obratnega knjigovodstva, ki bi zasledovali gibanje stroškov, porabo materiala po količini in vrednosti po enoti proizvoda ter vršili primerjavo teh podatkov s tehničnimi normativi ter predlagali ukrepanje;

- da se v čim večji meri mehanizira knjigovodstvo z nabavo nujno potrebnih računskih in knjižnih strojev.

Pred gospodarskimi organizacijami so sedaj periodični obračuni za

KLUB ODBORNIKOV

V petek so v Ilirski Bistrici imeli sejo kluba odbornikov, katerega člani so odborniki občinskega zbora in zbora proizvajalcev. Odbornikom je bilo podano poročilo o desetletnem razvoju delavskega samoupravljanja v državi kakor tudi v občini. Sklenili so, da bodo na prihodnji seji volili nov odbor.

KOLEKTIVI, POZOR!

Samo za 3.500.000 din (tri milijone pet sto tisoč) je naprodaj posetje s stanovanjsko hišo in gospodarskim poslopijem ter 40 ha zemlje v gozdovih, travnikih itd. v Medvedjem brdu, pošta Godovič. Posebno primeren je ta kraj za oddih delovnih ljudi s Primorske, ki bi lahko na svežem planinskem zraku preživeli svoj prosti čas. — Informacije: Vinko Ambrožič, Medvedje brdo št. 17, pošta Godovič.

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bradar. Izdaja vsak petek. Izdaja CŽP Primorski tisk Koper. Uredništvo in uprava v Kopru, Cankarjeva 1, telefon 170. Posamezni izvod 10 din. — Letna naročnina 500 din, za tujino 1300 dinarjev ali 3,5 am. dolarja. — Bančni račun 1002-70-1-181. Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Tisk in knjižni tiskarna CŽP »Primorski tisk«.

I. polletje 1960, ki morajo dati družbenemu knjigovodstvu najzanesljivejše podatke o gibanju gospodarstva v tem razdobju in o izpolnjevanju plana.

Nujno je zaradi tega, da gospodarske organizacije, ki upravljajo za družbenimi sredstvi, pokrenejo vse,

Zaključeno tekmovalstvo

aktivov mladih zadrušnikov

Pred nedavnim je bilo zaključeno tekmovalstvo aktivov mladih zadrušnikov koprškega okraja, ki so sodelovali v majskih mladinskih tekmovaljih. Tekmovalstvo mladih zadrušnikov je organizirala Okrajna zadružna zveza v sodelovanju z OK LMS Koper. K tekmovalstvu se je prijavilo 9 aktivov mladih zadrušnikov. To je obsegalo strokovno in tehnično izobraževanje ter proizvodno sodelovanje s kmetijskimi združenji na področju koprškega okraja. Tekmovalna komisija je pred nedavnim razglasila vrstni red tekmovalcev kot sledi:

Mislijo že na potem

Delavski svet gostinskega podjetja »Hotel Palace« v Portorožu je ta teden na svoji seji obravnaval trenutni položaj in ugotovil, da je zasedenost hotela povprečno taka kot v lanskem juniju. Razpravljali je tudi že o delih, katera bo podjetje podvzelo po končani sezoni. Ker so elaborati in krediti za obnovo termalnega kopališča odobreni, je delavski svet sklenil takoj razpisati licitacijo in zaupati delo najsolidnejšemu, pa čeprav ne največjemu ponudniku. Poleg tega bodo do jeseni pripravili vse potrebno, da se preusmeri centralna kurjava na uporabo mazuta, ki je za take objekte najekonomičnejše gorivo.

Znižane cene zasebnih sob

Na priporočilo TZS in Državnega sekretariata za blagovni promet je v cilju večje enotnosti v cenah zasebnih turističnih sob Svet za turizem ObLO Piran pretekli teden korigiral letošnje cene za ležišča, ki jih oddajajo zasebni turisti. Tako znaša cena v glavni sezoni za prvo kategorijo 500 din, za drugo 400 din, za tretjo 300 din in za četrto 200 din; k temu pa je treba dodati še 10-odstotno provizijo recepcijskemu uradu in 50 din turistične takse. V ostalih mesecih so te cene še za 130 din nižje.

da bodo ti obračuni pravočasni in seveda tudi točni, saj bomo le na ta način dobili pravilno sliko gibanja našega gospodarstva, na drugi strani pa tudi občine in ostale politično-teritorialne enote pripadajoča sredstva za nemoteno izvajanje svojih proračunov.

Prvo mesto si delita aktivna mladih zadrušnikov iz Dutovelj in Štanjela, drugo mesto je zasedel aktiv iz Prestranka, tretje pa mladi zadrušniki iz Bertokov.

ZAVID ZA ORGANIZACIJO DELA IN VARNOST PRI DELU TUDI V KOPRU

Največ težav okrog strokovnega kadra

Razen v koprskem in soboškem okraju imajo že povsod organizirane zavode za proučevanje proizvodnosti dela in problemov s področja varnosti pri delu. Gospodarski razmah je pravzaprav terjal v našem okraju že lep čas ustanovitve takega zavoda, vendar zaradi nekaterih objektivnih težav, predvsem zaradi pomanjkanja strokovnega kadra, te zamisli ni bilo moč uresničiti vse do letos. Novi zavod za organizacijo dela in proučevanje varnosti pri delu, katerega organizacija je pravkar v teku, bo nedvomno lahko že v kratkem času temeljito posegel na vsa važna področja naše gospodarske dejavnosti, redvsem kar zadeva organizacijo dela, kontrolo kvalitete izdelkov, varnost pri delu, izobraževanje na delovnem mestu itd.

Za slednjo dejavnost zavoda velja pripomniti, da bodo sodelovali njegovi strokovnjaki z Ljudsko univerzo in se tako vzajemno dopolnjevali; zavod bo namreč prevzel skrb za strokovno izobraževanje naših delavcev, tako da bo Ljudska univerza lahko še bolj dosledno usmerila svojo aktivnost k splošnemu izobraževanju.

Zavod za organizacijo dela in za proučevanje varnosti pri delu ima že svoja pravila in osnutek tarifnega pravilnika, vendar stoji pred upravnim odborom težka naloga kar zadeva strokovni kader, zato bodo do dokončne rešitve tega vprašanja morali navezati kar najtesnejše stike z ljubljanskim zavodom, ki ima za seboj že več let sistematičnega dela na tem področju družbene dejavnosti. Z njegovo pomočjo

bodo lahko že letos strokovnjaki koprškega zavoda uvedli v nekatere podjetjih sistematično organizacijo dela. Kaže, da bo treba največ storit na področju našega gostinstva kot na primer v gostinskem podjetju Turist Ankar, kjer je prav zaradi slabe organizacije dela slišati največ pripomb. Nedvomno bo zavod dobrodošel s svojo pomočjo tudi povsod drugod, kjer je prav pomanjkljiva skrb za organizacijo dela povzročala kolektivom največ težav. Naj pripomnimo, da je koprski zavod že organiziral seminar za vodilno osebje gospodarskih organizacij, vendar odziv ni bil zadovoljiv.

TEDENSKA GLOSA

»MOJE« in »NAŠE«

Po naključju so se zbrali kot znanci iz poslovnih krogov. Čeprav je sonce prijetno gredo in je toplo morje vabilo, se je pogovor razpletel o delu in poslovanju podjetij.

»Glej, tudi moj predsednik delavskega sveta se je prišel namakati,« je rekel eden izmed trojice.

»Moj kolektiv je pa šel na izlet v Pulj,« se oglasi drugi.

Tako je tekla beseda treh ljudi, menda vodilnih ljudi iz treh različnih podjetij: o »mojem« kolektivu, »mojem« podjetju, o »mojem« predsedniku delavskega sveta. To tako neposredno, kot da je samo po sebi razumljivo. Mimogrede se je vmešala tudi beseda »naš«, in to takrat, ko je eden izmed njih dejal: »Na letošnji bruto produkt pa bo precej višji, kot ga določa plan.«

Nekaj metrov dalje je na lesenem ležalniku frfotal v lahki sapi časopis, ki ga je menda pustil nekdo tam, da mu je sonce porumenilo velike liste. Na eni izmed teh strani bi lahko človek tudi od daleč prebral napis »Deset let delavskega samoupravljanja«.

ge

Lepi uspehi naših kajakašev

Po vrnitvi s težkih mednarodnih preizkušenj v CSR in Italiji, kjer so nastopili najboljši kajakaši iz vseh evropskih držav, se je tričlansko moštvo kajakaškega kluba »Sloške elektrarne« Nova Gorica udeležilo državnega prvenstva divjih vod, ki je bilo v Titogradu od 23. do 26. junija 1960.

Uprava kluba zaradi oddaljenosti ni poslala moštva v večji zasedbi, zato se tudi ni nadejala plasmaja, ki ga je doseglo skromno zastopstvo.

Na državnem prvenstvu so tekmovali v spustu in slalomu. Proga spušta na reki Morači je bila dolga 12 km. V konkurenci 34 tekmovalcev 10 najboljših klubov Jugoslavije je v kategoriji F-1 (finiski enosed) zmagal Novogoričan Pavel BONE, drugoplasirani na lanskem svetovnem prvenstvu. PELLEGRINI je bil peti, SPACAL pa šesti. Ekipno so bili Novo-

goričani tudi prvi in osvojili dragoceni pokal.

Slalom je bil na reki Zeti v samem Titogradu. Precej zahtevna proga je merila 400 m in je imela 20 kvalifikacijskih zaprek. V tej disciplini so se Novogoričani takole uvrstili: Albin SPACAL je bil drugi, Pavel BONE tretji, Lucijan PELLEGRINI pa deseti. Kot ekipa so ponovili zmago tudi v slalomu.

v vsako primorsko hišo

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

Ob novem kreditnem in bančnem sistemu

Sekretar Zveznega izvršnega sveta za industrijo Hasan Brkič je na seji upravnega odbora Zvezne industrijske zbornice napovedal, da bo predvidoma v prihodnjem letu uveljavljen nov kreditni in bančni sistem. Kot osnovo za ta sistem je napovedal, da bo v njem izenačen režim za osnovna in obratna sredstva.

V analizah gospodarskega razvoja v prvih mesecih letošnjega leta je povsod poudarek na nesorazmerjih, ki se pojavljajo zaradi pretirane investicijske potrošnje in zaradi prevelikega porasta obratnih sredstev. Zato so bili tudi sprejeti določeni ukrepi, ki naj bi omejili nadaljnji porast potrošnje in dviga obratnih sredstev. Obratna sredstva ne smejo preokračiti stanja s konca aprila, za investicijska pa je treba poleg drugega skrbeti, da se preprečijo gradnje, ki niso predvidene, da se dokončajo začeta dela, z novimi deli pa naj se morda počaka. Posebno težavno je dejstvo, da je bilo začeti mnogo del zaradi fiktivnih potrdil o zajamčenih sredstvih tako za investicijske kot za obratna sredstva, čeprav to v resnici ni bilo tako. Tako je n. pr. bilo samo v enem izmed naših gospodarsko šibkih okrajev izdanih takih fiktivnih potrdil za nad 230 milijonov. Posebno je treba preprečevati nadaljnje prelivanje sredstev na razne načine, kot so

na primer nekatera podjetja finansirala občinska in druga dela.

Ukrepi naj bi sanirali stanje in ustvarili zopetno ravnovesje v gospodarstvu, povzročili pa so med gospodarskimi organizacijami različno reakcijo. Značilno je med drugim mnenje, da stvari ne bi bilo treba jemati tako tragično, saj se bo stanje uredilo in bomo zopet prešli na staro prakso: za kratkoročne kredite in posojila naj skrbе banke. Po vsem, kar lahko ugotovimo, zlasti po izjavah vodilnih gospodarskih predstavnikov in po pripravi nov kreditni sistem, pa je tako mnenje zgrešeno in je treba nove uprepe jemati z vso resnostjo. Ti ukrepi pa nam narekujejo, da morajo gospodarske organizacije same pri sebi analizirati stanje, ugotoviti rezerve in zlasti stremeti za tem, da bi čimveč svojih sredstev oz. skladov usmerile v obratna sredstva. Upoštevati morajo, da so bančna sredstva omejena na omejeni okvir in da lahko razpolagajo banke le s tistimi sredstvi, ki jih dobe vrnjena. Zato s te strani ne morejo pričakovati pomoči.

Nekatere gospodarske organizacije mislijo, da gre za kak administrativen ukrep s strani banke, kar je tudi zgrešeno. Morja je napačno, ker je bil ukrep premalo raztolmačen in ker so se

nekateri premalo poglobili v njegove vzroke. Ukrep je zelo načel in gospodarsko utemeljen in potrebno je končno, da začnemo povsod in zlasti pri podjetjih tehtati vsak dinar, ki ga potrošimo in ko si ga sposodimo.

-dt-

AKTIV MLADIH ZADRUŠNIKOV V KNEŽAKU

Z boljšim vodstvom bo šlo

Aktiv mladih zadrušnikov v Knežaku je zaradi slabega vodstva živel dve leti, sedaj pa so mladi člani sklenili, da bodo s pomočjo novega vodstva poskušali zamujeno nadomestiti. Na nedavnem sestanku, ki je bil, žal, preslabo obiskan, so se člani aktivna temeljito pogovorili o pripravi na bližnji praznik mladih zadrušnikov in o bodočem delu aktivna. V program bodočega dela so sprejeli vrsto predavanj, še letos pa nameravajo organizirati nižjo kmetijsko šolo in praktični tečaj v vožnji s traktorjem, ter ostalimi priključki.

Za praznik aktivna mladih zadrušnikov, ki bo 14. avgusta, pa pripravljajo obsežen program z raznih področij strokovnega, športnega in kulturnega dela. Razen tega bo AMZ priredil nekaj važnih ekskurzij na kmetij-

ska posestva, sejme in tovarne. Delo mladine pa precej ovira prevelika zaposlenost in pomanjkanje stalnega prostora. Toda kljub temu so prepričani, da bodo številne nove pobude padle na plodna tla.

ZDAJ V STRUNJANU

MARIBORSKI PIONIRJI

V počitniški koloniji v Strunjanu preživlja prve poletne dneve okrog 80 pionirjev z naše severne meje. Kolonija je v republiškem počitniškem domu, ki je bil adaptiran iz nekdanjega samostana. Otroci imajo tudi lepo pešino, kjer preživijo s svojimi vzgojitelji domala ves dan. Pet vzgojiteljev, dve patronažni sestri in ekonom — študent, prizadevno skrbijo za vzoren red, precej težav pa imajo le z nabavo pokvarljivih živil, ker nimajo ustreznega prevoznega sredstva. Po odhodu mariborskih pionirjev bodo zasedli počitniški dom otroci iz sosednje Avstrije.

S SEJE OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA V ILIRSKI BISTRICI

Podjetje Mizar pripojeno Topolu

Dne 29. junija sta imela zbora občinskega ljudskega odbora Ilirske Bistrice skupno in ločeno sejo. Na ločenih sejah so verificirali mandate novo izvoljenima odbornikoma Francu inž. Gašperšiču, ki je bil izvoljen v zbor proizvajalcev, in Alojzu Boštjančiču, ki je bil izvoljen v občinski zbor. Sprejeli so tudi več odlokov, ki urejajo vprašanja s področja stanovanjskih in komunalnih zadev; sklep o najetju kratkoročnega kredita iz Kmetijskega sklada OLO za nabavo živine in mehanizacijo KZ v višini 14.000.000 dinarjev. Dodelili so podjetju Transport in Tovarni furnirja in lesnih izdelkov zemljišča za gradbene namene. Potrdili so tudi sklepe DS Obrtnega podjetja Mizar in Tovarne furnirja in lesnih izdelkov Topol, da se podjetje Mizar priključi k podjetju Topol. Nadalje so potrdili sklepe DS grosističnega pod-

jetja Soča in gostišča Snežnik ter Kolodvorske restavracije, da se obe gostišči spojita h gostinskemu

podjetju Soča. Končno so sprejeli sklep o ustanovitvi krojaške delavnice v Ilirski Bistrici.

SPREHAJALČEVI ZAPISKI

Arheološka najdba leta 3050

Po načelih Einsteinove relativnostne teorije so znanstveniki ugotovili, da bi se človek, ki bi le 24 ur potoval s hitrostjo svetlobe po vesolju, znašel ob vrnitvi na zemljo med sovratniki, postaranimi za celih 80 let.

Trdno pa sem prepričan, dragi moji, da tega prav nič ne razumete, ali celo sploh ne verjamete. Potolajite se, tudi jaz nisem verjel, dokler nisem poskusil. Odpekljal sem se namreč v svetlobni ladjici kar za celih 14 dni v vesolje, a ko sem se vrnil, je minilo na tej naši nesrečni zemlji 14-krat 80, to je 1120 let.

Kaj vse se je med tem časom zgodilo! Atomska norost je do kraja uničila staro kulturo in civilizacijo in nova kulturna ljudstva so morala spet samo z arheološkimi najdbami odkrivati preteklost. Vse to sem izvedel, brž ko sem s svojo ladjico pristal na vrhu Markovca in se napotil v povsem novi Koper. Največ pa mi je razodel muzej, ki je ohranil od nekdanjega poslopja samo še Aspetijev tolkač »Rojstvo Vener«. O vsem drugem ni bilo ne duha ne sluha več. Med predmeti, ki so vzbudili mojo posebno pozornost, je bila svarična tabla z mrtvaško glavo s ceste pri nekdanjem Slavniku. Pod njo je pisalo:

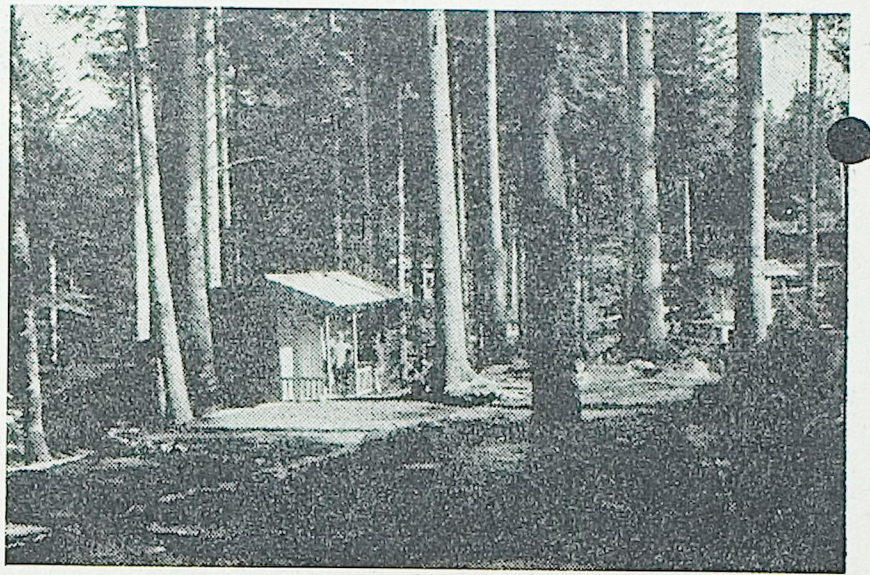
Svarilna tabla nekako iz časa okoli leta 1960, izkopana izpod ruševin pri Semedeli leta 3050

našega štetja. Svarila je motoriste in avtomobiliste pred smrtno nevarnostjo prenapetih voženj (mrtvaška glava!). Način, kako je naslikana, pa nam dokazuje, da je moralo živeti v tistih časih tu neko še malo kulturno, slikarsko primitivno ljudstvo s prav tako primitivnim estetskim čutom.

Ko sem to prebral, sem jo urnih krač pobrisal iz muzeja in iz Kopra.

Vzorna sindikalna podružnica

Sindikalna podružnica uslužbencev oddelka notranjih zadev v Kopru resda ni velika, toda po svoji aktivnosti, organizaciji dela in disciplini članov sodi med najboljše organizacije v našem okraju. Člani se posebno odlikujejo pri raznih kmetijskih prostovoljnih delovnih akcijah. Naj jih naštejemo samo nekaj, v katerih so sodelovali domala vsi člani podružnice od aprila do konca junija: na prošnjo kmetijskega kombinata Koper, ki je bil v znatnem zaostanku s spomladanskimi kmetijskimi deli, so okopali 10.000 m² vinograda in posadili viš tisoč sadik paradižnika. Prav tako so na prošnjo Zavoda za komunalno dejavnost v Kopru

V letu dni je po prizadevanju domačih turističnih činiteljev zrastle ob Pivki jami pri Postojni prijetno počitniško naselje, sestavljeno iz ljubkih hišic, postavljenih med vitke boje in med seboj povezanih z belimi potmi — pravo pravilno mesto, kjer bodo lahko našli prijeten oddih tudi najbolj zahtevni in miru potrebni dopustniki in turisti. Ob novem »naselju« sta v osrednjem gostinskem posloppu vedno na razpolago dober prigrizek in odlična pljača

sodelovali pri ureditvi avtobusnih postajališč, predvsem v Maleti pri Zusteri, kjer so opravili vsa groba dela ter dovažali kamenje, kar bi morala opraviti plačana delovna sila podjetja Ruda. Ta akcija je bila toliko pomembnejša, ker tukaj ni strnjenegega naselja, ter bi zato morali urediti postajališče s plačano

delovno silo. Zahtevno delo je bilo tudi rušenje stare hiše na Cesti JLA, kjer so člani podružnice opravili 150 prostovoljnih delovnih ur, skupna vrednost vseh opravljenih del pa znaša okrog 200.000 din.

Člani te sindikalne podružnice pa so znani tudi po svoji požrtvovalnosti pri krvodajalskih akcijah in imajo v svojih vrstah 2 člana z zlato in 2 člana s srebrno značko. Vodstvo podružnice skrbi vzorno tudi za športno življenje svojih članov, ki redno trenirajo in uspešno sodelujejo na številnih športnih prireditvah.

Stróga kontrola nad oddajanjem sob

Ker so se tudi letos v piranski občini začeli ponavljati primeri, da zasebniki izigravajo ali drugače ne spoštujejo predpisov o oddajanju zasebnih sob in o prijavljanju turistov — in ker sta po drugi strani turistični društvi in občina močno zainteresirani, da je statistično zajeta prav vsaka nočitev in da je plačana turistična taksa, sta turistični društvi najeli dva kontrolorja, ki na podlagi pooblastil, danih na občinskih zborih teh društev, kontrolirata oddajanje zasebnih sob turistom. Doslej sta odkrila in prijavila sodniku za prekrške že 11 oseb. Najbolj pogosti prekrški so, da zasebnik sploh ne prijavi sobe za oddajanje in se sklicuje na izmišljeno sorodstvo s turisti, ki jih sprejme v sobo, in sprejemanje gostov mimo recepcijskega urada.

Po telefonu na 170

KOPER 110: Iz Kopra je odplula pred dnevi tretja izmed trojčic BBB, motorna ladja Bovec, ki bo vozila na progi Koper-New York. M/1 Bovec ima 51 članov posadke, tokrat pa je sprejela na krov tudi 36 potnikov in 40 dijakov tretjega letnika Srednje pomorske šole v Piranu, ki bodo opravljali na ladji počitniško prakso. Ladja ima vkrcanih 60 ton lesne galanterije za ZDA, vrne pa se čez 70 dni.

KOPER 02: Na prometnem odseku TNZ smo zvedeli, da ni bilo čez praznike na našem področju nobene težje prometne nesreče. Vsekakor odraz temeljite prometne vzgoje voznikov motornih vozil.

KOPER 293: Konec preteklega meseca je odpotovala na pobudo Zveze ženskih društev Slovenije v Bosno večja skupina žena iz Slovenije z namenom, da se seznani z delom ženskih društev v Bosni. Zene, med njimi tudi 4 zastopnice našega okraja, so med drugim proučevale tamkajšnje otroško varstvo, vprašanje kvalifikacij žena, socialno zaščito, družbeno prehrano ipd.

KOPER 243 in 16: V koprskih hotelih Galeb in Triglav so prenočevali preteklo nedeljo 303 domači oz. tuji turisti. Od tega v hotelu Galeb 53 Madžarov, v hotelu Triglav pa skupno 248 turistov — 158 domačih in 90 tujih, ki so zastopali kar 8 evropskih držav in ZDA. Največ gostov je bilo iz Švice (31) in Vzhodne Nemčije (18).

KOPER 84 in 108: V šolskem letu 1959/60 so obiskovali koprsko prvo in drugo osemletko 1603 učenci — II. osemletko 753 učencev, od katerih jih 13 ni napredovalo, medtem ko je končalo 8. razred 39 učencev, 5 od teh s popravilnim izpitom; I. osemletko je obiskovalo 850 učencev, od tega jih 20 ne bo napredovalo, medtem ko je 8. razred končalo 35 učencev in le 2 imata popravni izpit.

Zaslužijo priznanje

Dne 21. 6. sem vstopila v poslovalnico »Tegrad« v Postojni in prosila, da bi mi prišli popraviti električni štečnik. Res mi je odgovorni uslužbenec to obljubil. Ker pa imam garancijski list in sem mu to tudi povedala, nisem niti najmanj pričakovala, da se bo to res tako hitro zgodilo. Saj gre ravno na račun garancijskih listov nemalo pripomb in pritožb. No, na moje veliko veselje sta res že naslednji dan prišla dva delavca iz Postojne v Pivko s kolesi, skoraj 12 km. Štečnik sta razstavila, preložila nove dele in popravila, kar je bilo narobe, saj so bile vse tri grelne plošče pokvarjene.

N. H.

v vsako primorsko hišo

Kaj pravijo drugod ...

DOLENJSKI LIST

V TABORNIŠKI MDB — 120 BRIGADIRJEV!

Včeraj jutraj je odšla na delo novoomeška taborniška brigada, v kateri je okrog 120 mladincev-tabornikov. Brigada je organizirana v sestavi priprav za graditev taborniškega doma v Novem mestu, v njej pa so taborniki različnih odredov in čet našega okraja. Brigada se delala v opekarah Prečna in Zalog in na kmetijskem posestvu v Zalogu. Taborniki so si včeraj postavili tabor med Prečno in Zalogom ob Temenici. Z lastnim delom nameravajo zaslužiti del sredstev, potrebnih za graditev doma, ki ga bodo postavili v neposredni okolici Novega mesta.

ZACETEK DEL MDB V KRANJU

Kranj, 30. junija — Danes ob 19. uri se je v mladinskem naselju »Franc Vodopivec« zbralo 122 brigadirjev iz Maribora in Kranja. Obe brigadi bosta gradili novi stadion.

Tovariš Ludvik Gorjanc, komandant naselja, je otvoril začetek del in pozdravil goste, ki so obiskali brigadirje.

Nato sta v imenu gostov pozdravila brigadirje tovariša Roglej in Juhar ter omenila zgodovinski pomen in napore mladine pri gradnji domovine. Brigadirjem sta zaželela veliko uspeha pri delu, navezavo prijetnih stikov in prijetno bivanje v Kranju.

ZVEZNI SEKRETAR ZA KMETIJSTVO NA GORIŠKEM

Zadnje čase je zvezni sekretar za kmetijstvo dr. Slavko Komar že dvakrat obiskal goriški okraj. Oba obiskata sta sicer bila bolj zasebnega značaja, vendar se je visoki funkcionar zanimal tudi za številne kmetijske probleme pri nas. Zanimal se je za proizvodnjo sadja, za Biljanske griče, predelavo grozdja in gradnjo kleti v Volčji dragi ter v Vipavi, za mlekarstvo in živinorejo ter v zvezi s tem za gradnjo predvidene nove mlekarne v Tolminu, za mlekarstvo v Godoviču, in še zlasti za tovarno mlečnega sladkorja v Tolminu.

RUDI UDOVIČ — PETDESETLETNIK

V sredo je dopolnil petdeset let življenja Rudi Udovič, novinar pri Primorskih novicah v Novi Gorici in nekdanji sodelavec Slovenskega Jadrana. Še mnogo let vedrega življenja v zdravju in uspešnem delu mu želimo tudi Koprčani!

Koprška MDB udarna

Z avtomobilske Ceste bratstva in enotnosti smo prejeli vest, da je bila koprška MDB »Rudi Brkinec« proglašena v prvi in drugi majski dekadi za udarno. Čestitamo!

Kaj pa Divaška jama?

Zelo malo je slišati o eni najlepših kraških jam — Divaški jami. Odkrili so jo leta 1870 in je bila vse do leta 1947 močno obiskovana. Danes je vhod v to jamo zasut in se je moč spustiti vanjo le po vrvi. Jama je bila dobro oskrbovana ter so še danes vidne lepo izpeljane in zavarovane poti. V njej so prirejali razne predstave in kulturne nastope. Prireditveni prostor je še danes dobro viden in ohranjen.

Divaška jama spada k sistemu Škočjanskih jam in bi z njeno ureditvijo turizem v Divači močno pridobil. Odgovorni ljudje v občini Sežana in krajevni odbor Divača bi morala o tem razmišljati in poiskati način in tudi denarna sredstva, da bi ta tako malo poznan kraški biser odprli za številne domače in tuje obiskovalce.

Tudi ti, šofer, na cesti nisi sam!

»Desno vozilo!«
Pravilo desne vožnje in levega prehitavanja je vsakomur prešlo v meso in kri ali pa vsaj na jezik, toda vendar je tudi tu mnogo napak! Po navadi vozniki pravijo, da je dovoljeno rezati pregleden ovinek in da je dovoljeno voziti po sredini (sicer dovolj široke ceste), če ni nikogar, ki ga s tem oviramo ali ogrožamo.

Kako je s tem?
Predvsem je naše mesto vedno na desni polovici. Le izjemoma vozimo po sredini ali celo na levi strani. Po sredini zlasti takrat, kadar vozišče ni dovolj široko. Na levo pa smemo le tedaj, kadar prehitavamo. Iz te viden, potem cesta ni pregledna in

meljnega pravila, da moramo voziti desno, pa izhaja, da ne smemo v preglednem ovinku na levo, četudi je to popolnoma varno. To kaže le na komoditeto voznika. Kdor se navadi rezati ovinke, ta jih reže tudi tedaj, kadar s tem druge ogrozi in seveda kaj kmalu sam povzroči nezgode. Kakor na ravni cesti, prav tako in še bolj ostanimo vedno tudi v ovinku na desni strani. Pravzaprav je to za ovinek, pregleden ali ne, še bolj potrebno. Če ovinek ni najboljše grajen, moramo pač hitrost znižati, saj je vsak ovinek viden na primerno razdaljo. Če pa ovinek ni vnaprej je po drugem pravilu potrebna previdna in pazljiva vožnja. Pravi užij

tek je, če se v ostrem in nepreglednem ovinku srečata dva — previdna in vestno vozeča šoferja!

Pri prehitavanju skušajmo tudi na tistih cestah, kjer je nakazana sredina s pretrganimi črtami, s signalom opozoriti voznika, ki ga nameravamo prehiteti, da ga prehitavamo. To nas popolnoma nič ne stane, a zanj mnogo pomeni.

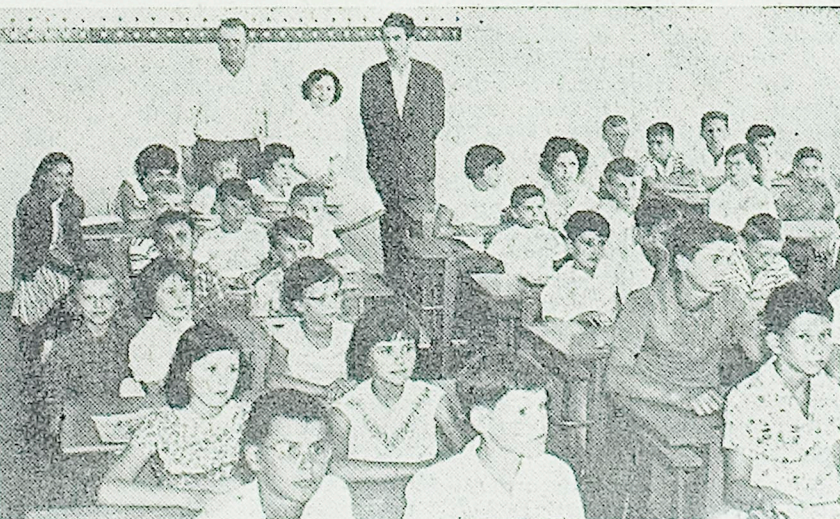
Prehiteni voznik pogostoma pospešuje svojo hitrost, namesto, da bi ostal pri dotedanji ali, da bi celo za hip popustil in s tem manever prehitavanja skrajšal. Dirka dveh avtomobilov na naših cestah, ki so polne ovinkov in kotanj, pomeni pravo smrtonosno igranje. Nimate sicer predpisa, toda pravilo lepega vedenja zahteva, da prehiteni voznik za hip popusti pri plinu in pospeši, ko je prehitavajoče vozilo prešlo v celoti na desno stran pred njega.

Ob srečevanju imajo nekateri vozniki navado, da zadnji trenutek, ko spoznajo voznika v nasprotnem vozilu, v znak pozdrava zabobijo s sireno. Drugi spet lahko dvignejo roko ali desni kazalec in pozdravijo. Kaj je boljše?

Vsekakor lahak pozdrav s prstom, če že mora biti. Načeloma je prav med srečevanjem potrebno, da voznik presoja vozišče pred seboj in njegovo širino v zvezi s srečevanjem. Ob takih okoliščinah torej za motrenje skozi vetrobran nasprotnega vozila, kdo sedi za njim, ne preostaja mnogo časa.

Trobljenje in »sviranje« proti drugemu vozilu, zlasti med avtobusi, pa povzroča nemir med potniki. Upoštevati je treba, da imajo večja vozila (avtobusi) močnejše sirene. Ko tako nekaj metrov pred nami nasproti vozeč avtobus presunljivo zabobijo v naše potnike, je nujno, da se ti, ki so morda dremali ali bili zatopljeni v svoje misli in pogovore, prestrašijo, vztrepetajo, morda celo kateri zakolne. Tako pozdravljanje naj torej čimprej odpade!

(Nadaljevanje sledi)

Ob zaključku šolskega leta so po uspešno opravljenem tečaju o prometni varnosti prejeli srebrne in bronaste značke tudi koprski pionirji. Za njimi desno stoji prometni miličnik Ivan Mokole, ki že nekaj let požrtvovalno vodi pionirske prometne krožke v Kopru

ZAČETEK IV. POLETNIH IGER PRIMORSKIH PRIREDITEV

Madžarska folklor

Gostovanje umetniškega folklornega ansambla MEČEK iz Pečuja na Madžarskem

Prvi mesec IV. poletnih iger Primorskih prireditev je v znamenju folklorne, popevk in jazza. Prva prireditev — 4. julija v Kopru in 5. julija v Portorožu — je bilo gostovanje reprezentativnega madžarskega drž. folklornega ansambla iz Pečuja. Tej prireditvi bo sledila mariborska Opera s Smaregliev »Istrsko svatbo«, nato gostovanje plesnega orkestra RTV Ljubljana in jugoslovanskih pevcev ter proti koncu meseca še češki jazz ansambel iz Prage.

Fanfare s terase zvonika in z balkona pretorske palače so ozna-

nile v ponedeljek zvečer začetek IV. poletnih iger, na odru pa smo pozdravili umetniški folklorni ansambel »Meček« iz Pečuja, ki je s tem začel svojo prvo jugoslovansko turnejo. Njihov nastop pod skupnim naslovom »Na vrtljaku čardaša« nam je razkril v stilizirani obliki folklorno bogastvo madžarskega ljudstva. Program so izvajali: plesni ansambel (zbor in solisti), narodni orkester pod vodstvom znanega primaša, pevski zbor. Razen članov ansambla »Meček« pa so se nam predstavili še 4 člani državne opere iz Budimpešte. Iz skopih podatkov smo zvedeli, da je ta ansam-

bel začel z delom pred petimi leti in da uživa doma in v tujini sloves enega najboljših interpretov stiliziranega folklornega izročila. Spoznali smo še, da ansambel zajema svoj program v glavnem iz tako imenovane programske folkloristike, ki predstavlja plesne scene kompozicije z določeno vsebino iz starih ljudskih šeg in navad.

Tako smo se seznanili s stari madžarskimi motivi: vrtljak in čardaš, pastirski plesi, troskok, fantovski ples, kozji ples, videli smo čikoše ali konjske pastirje, hajduke in končno svatbene običaje, ki so skupni mnogim narodom. Sploh smo pri teh plesih opazili mnogo skupnih elementov z našimi panonskimi in vojvodinskimi plesi, kar je naravna posledica neposredne sosesčine. Posebno zanimiv je bil plesni na-

Letošnje IV. poletne Primorske prireditev je začel madžarski državni folklorni ansambel »Meček« iz Pečuja. Na sliki vidimo sopranistko Kornelijo Lorenz, članico državne opere iz Budimpešte, ki poje madžarske pesmi ob spremljavi narodnega orkestra pod vodstvom primaša Geza Dörömböza

stop obeh članov baletnega ansambla državne budimpeštanske opere, ker je pokazal njihov folklorni način interpretacije tudi vsakdanjega, neznačilnega pripovedovanja. Narodni orkester in pevca, prav tako člana opere iz Budimpešte, pa so nam posredo-

vali živahne in zgovorne skladbe v ritmu čardaša in druge narodne madžarske pesmi in napeve.

Občinstvo, ki je napolnilo ves koprski glavni trg, je navdušeno ploskalo madžarskim umetnikom in jim s tem izražalo priznanje za lep večer.

Z. L.

Ustni časopis piranskih pionirjev

Literarno-novinarski krožek osnovne šole v Piranu je 29. junija priredil 2. številko svojega ustnega časopisa. Izmed 19 članov krožka — sami pionirji in pionirke Kajtimirovega odreda — je z besedo in pomočjo magnetofona ter episkopa v zanimivi in prijetni obliki podalo pestro in bogato vsebino druge številke »Piranske barčice«, kot so imenovali svoj ustni časopis. Povedali so, da so se za tako obliko odločili, ker še ne morejo uresničiti svoje želje, da bi svoj časopis tiskali.

Vsebinska je bila resnično pestra in zanimiva. Pod rubriko »Razgled po svetu« je ustni časopis pripovedoval o »Črnem kontinentu, ki se prebuja« in o neuspeli konferenci velikih sil. V rubriki »Po naši občini« je bilo

govora o izredni konferenci SZDL v Portorožu, o visokih gostih, ameriških rojakih in francoskih otrocih, ki so letos že obiskali piransko področje in še o nekaterih zanimivostih. Sledile so beležke o kulturno-prosvetnem delu in o razgovoru s pisateljem Cirilom Kosmačem in še marsičem drugim. Manjkalo tudi ni vesti iz raznih krožkov in pionirskih organizacij. Izvrstna sta bila tudi intervju v ladjedelnici in magnetofonski posnetek reportaže iz Tovarne mila ter reportaža iz solin. Presenetila je »Modna stran«, v kateri je bilo govora o obleki za šolo.

Skratka, ustni časopis je bil za vse, ki so prisostvovali njegovi izvedbi, pravo in res prijetno doživetje. Sodelavci »Piranske barčice« so po tem velikem uspehu sklenili pripraviti novo številko ustnega časopisa vsak mesec.

Jule

VSAK DAN TV PROGRAM

Na redni seji radijskega sveta Ljubljane, kjer so razpravljali in sklepali o jesenskem radijskem in TV programu, so sklenili, da bo RTV Ljubljana od letošnjega 1. septembra dalje začela oddajati TV program vsak dan.

Umrl je skladatelj Ivan Matetič Ronjgov

V bolnišnici v Lovranu je umrl pretekli teden znani hrvaški istriški skladatelj Ivan Matetič-Ronjgov v starosti 80 let. Njegovo delovanje in življenje je bilo tesno povezano z borbo istrskih Hrvatov in primorskih Slovencev. Lani aprila, ko je slavil 80-letnico rojstva in 60-letnico umetniškega ustvarjanja, je bil odlikovan z visokim odlikovanjem Reda dela I. stopnje. Pogreb je bil v Opatiji, udeležili so se ga številni politični, javni in kulturni delavci reškega in puljskega okraja. Na pogrebu je več zborov pelo žalostinke in skladbe pokojnega Matetič-Ronjgova.

Ivan Matetič se je rodil 10. aprila 1880 v majhnih vasi Ronjgi pri Kastvi v zelo siromašni istriški družini. V Kopru je Matetič končal učiteljske in že takrat se je začel uveljavljati v glasbi. Služboval je po zakonitih vaseh, kjer je zbiral izredno zanimivo istrsko folklorno bogastvo za svoje kasnejše skladateljsko in pedagoško delo. V času prve svetovne vojne se je vpisal na glasbeno šolo na Dunaju, ko pa je prišla Istra pod oblast Italije, se je Matetič zaposlil kot profesor petja na Krku, da bi bil čim bliže svojemu domu. Pozneje ga je življenjska pot zanesla še v Zagreb in Beograd. Po osvoboditvi se je vrnil v svojo Istro, kjer je še naprej delal in ustvarjal. Svetovno slavo je postal Matetič-Ronjgov s tem, da je fiksiral 4 istrske lestvice, ki so postale predmet študija številnih glasbenikov doma in v tujini. Bil je tudi med rednimi, ki je poznal vse istrsko folklorno bogastvo, med njegovim ustvarjalnim delom pa najdemo več kot 100 skladb.

Novo revije

SODOBNA POTA, štev. 3-4

Tilka Blaha: Izobraževanje staršev in mladine kot sestavni del socialistične vzgoje; Miloš Mikelin: Estetsko izobraževanje in kulturna vzgoja; Vito Ahtik: Izobraževanje odraslih in sociologija; Jože Pernuš: Nove poti pri študiju na univerzi; Zliva Kraigher: O izrazno plesni veji estetske vzgoje otroka; Rado Simoniti: Nekaj misli o glasbenem življenju na Goriškem; Vinko Trinkač: Kulturna zabava in razvedrilo; Stane Saksida: Preživljanje prostega časa; Karel Kos: Stridnevi obisk v vzhodnonemških izobraževalnih institucijah; Dušan Tomšič: Prireditve in klubskih prostorih; Bojan Samarin: Iz skladnice na knjižne police; Mirko Tišler: Bela lastovka; Za knjižno polico; Zapiski iz organizacij.

GORIŠKO GLEDALIŠČE NA KOPRSKEM

Gledališka sezona gre h koncu, zato so tudi ansambli slovenskih gledališč šli na dopuste, da si naberejo novih moči za prihodnjo sezono. Tako je tudi goriško gledališče uradno že zaključilo sezono, ki je bila zelo uspešna in plodna — bodisi glede premier in predstav, kakor tudi glede kvalitete rasti tega mladega ansambla, ki si je znal pridobiti v koprskem in goriškem okraju veliko število simpatizerjev.

Mogoče je prav to bil vzrok, da so člani gledališča sklenili podaljšati sezono še v juliju in bodo najprej obiskali koprski okraj. Že v soboto bodo nastopili v Tomaju, v nedeljo pa v Lokvi in v Hrpeljah. Tokrat se bodo našemu podeželskemu občinstvu predstavili s komedijo Alda Benedettija »Dva ducata rdečih vrtnic« v režiji Jelačina. Ker je ta komedija doživela že trideset ponovitev, ansambel tudi tokrat pričakuje pri gledalcih dober sprejem.

A. J.

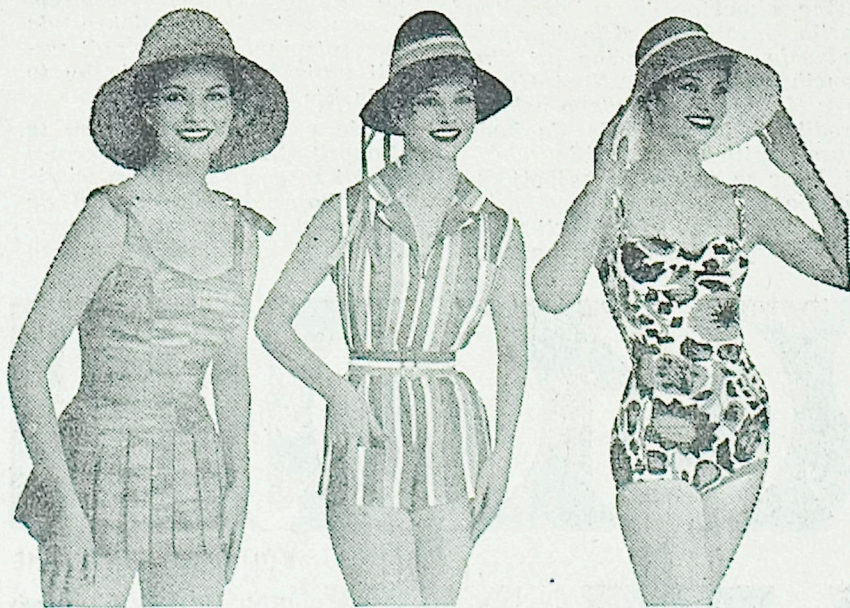
POSKUS PROGRAMSKE IN STILNE ENOTNOSTI

letošnjega Ljubljanskega festivala

30. junija so s terase Narodne in Univerzitetne knjižnice zadonele fanfare, ki so naznanile VIII. ljubljanski festival in začetek prve nagradne revije jugoslovanskega baleta. Obenem so pred vhom v Križanke in po mestu zaplapolale zastave z grbom Ljubljane. V desetih dneh se bo vrstilo v letnem gledališču v Križankah oziroma v opernem gledališču 5 baletnih ansamblov z več kot 500 nastopajočimi. Celovečerni balet bosta izvajala beograjski in ljubljanski operni balet, medtem ko so si ostali trije ansambli — zagrebški, sarajevski in skopski — izbrali po 3 krajša dela za svoje nastope. Vse nastope ocenjuje posebna 5-članska žirija, ki bo predlagala tudi nagrade za najboljše.

V nedeljo, 10. julija, bodo podelili nagrade in priznanja nastopajočim: velikega in malega zlatega zmaja, velikega in malega srebrnega zmaja ter velikega bronastega zmaja; poleg tega pa še 5 nagrad po 400.000 din. Razpisane so še nagrade za najboljšo koreografsko zamisel, za najboljšo plastično karakternost in epizodno solistko oziroma solista. V času festivala je bil v viteški dvorani v Križankah prvi kongres koreografov in baletnih umetnikov Jugoslavije. V festivalskih dneh je v Moderni galeriji še razstava, ki kaže razvoj baleta jugoslovanskih gledališč po letu 1945, še posebej pa je prikazan razvoj slovenskega baleta od prvih začetkov dalje.

Pri letošnjem Ljubljanskem festivalu gre za poskus programske stilne enotnosti in sklenjenosti.

Doba počitnic, dopustov in poletne vročine je tu. Izberite primerno oblačilo za kopanje in sončenje. Črtasto bo bolj pristojalo močnejšim postavam, naloženo krilce vitkejšim, vzorčasto pa je za vsakogar, če je lepo ukrojeno

ŽENA IN DOM ★ ZDRAVSTVO IN VZGOJA ★ OTROK IN DRUŽINA ★

OKROG NAŠIH VZGOJNIH PROBLEMOM

Čas ne stoji, ampak gre vedno naprej

MAMA PRIPOVEDUJE PRAVLJICO:

»... In nič ni pomagalo bolni mami, rešile bi jo lahko le zrele jagode. Toda bila je zima, visok snež. Zunaj je divjala huda burja in mraz je rezal v meso. Marica je še enkrat pogledala bolno mamo, vzela ogrinjalo in tiho odšla iz hiše. Hitro so bile izza nje zadnje hiše, prišla je v velik gozd. Toda kje naj najde jagode? Povsod sneg in led...«

O t r o k : »Zakaj pa ni šla na trg in kupila jagode iz hladilnice?«

MAMA IN ŠESTLETNI SIN POSTAVLJATA UGANKE:

M a m a : »Zari, za goro se zgubi, ko vstane, še goril!« — »Hiše jo rišejo, drevje jo riše, sonce skriva se, vse se izbriše!«

O t r o k : »Podolgovato in konicasto je, v njem mnogo ljudi in bum! ... skoči z enega planeta na drugega.« (Raketa)

Samo ta dva drobca na temo preživelih vsebin. Pokopal jih je čas in prinesel nove. Tesno s tem v zvezi pa je tudi sprememba odnosa do otroka, nove potrebe po vzgoji.

Lahko bi našli tri točke, o katerih bi veljalo premisliti: utesnjevanje otroka v forme, popolna svoboda ali smotno vodenje v pripravi za življenje.

VČERAJ — absolutna avtoriteta staršev, slepa pokorščina otroka, ki je suženj svojih staršev.

DANES — popolna svoboda otroka, starši postanejo sužnji otrok.

JUTRI — spoštovanje otrokove osebnosti, pomoč pri razvoju njegovih sposobnosti in moči, vodenje otroka pri formiranju socialistične osebnosti.

VČERAJ — moraš.

DANES — če hočeš, toda ni treba, če nočeš.

JUTRI — to je potrebno, vsi ljudje morajo delati tako.

VČERAJ — moraš jesti juho. DANES — juho kar pusti, če je ne maraš.

JUTRI — tudi ti moraš jesti malo juhe, saj jo vsi jemo.

KAJ VSE TO POMENI?

NEPOTREBEN DIKTAT

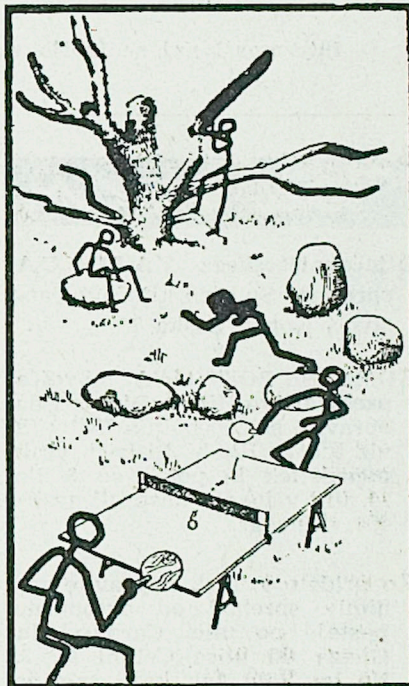
Od otroka ne smemo zahtevati natančnosti do sekunde, mu meriti obroke hrane neizprosno na grame, ker ima včasih manjši, drugič pa večji apetit. In čeprav vemo, da so mu vitamini, železo in mineralne soli nujno potrebne za pravilni razvoj, ne bomo ustvarjali pri vsakem obroku bojne polja, ali bo pojedel spinačo ali ne. Popolnoma naravno je, da otrok neke jedi ne mara, tudi če ima še toliko koristnih sestavin.

SPOŠTOVANJE MUHAVOSTI

Na drugi strani pa otroka prav nič ne osrečuje, če spoštujemo njegove muhavosti. Ne sprašujemo ga kar naprej po njegovih željah in zahtevah: ali bi šel rad na sprehod, ali bi raje ostal doma, ali bi jedel raje krompir ali bučke. Saj tega otrok ne ve! In nikoli ni otrok srečnejši, kot če čuti popolnoma določeno skrb staršev, njihovo trdnost in mnenje, v katerem ni omahovanja. »Zdaj bomo šli na sprehod!« Otroku bo to sprejel kot nekaj naravnega.

DOSTOJNO VEDENJE

Danes je moderno, da otroku ne povemo, da je njegovo vedenje nedostojno, pa čeprav ne pozdravlja na cesti, če predrzno odgovarja starejšim, seda za mizo ali se dviga pred

V zadnji številki revije OTROK IN DRUŽINA vidimo tako sliko, pod njo pa piše: »Komisija za predšolsko vzgojo pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije je izdelala skice za igrala na otroških igriščih. Slike prikazuje drevesno deblo s posekanimi robovi ter zaobljenimi v pokončnem in ležečem položaju. Otroci zelo radi plezajo po takem debelu.

Večje okrogle kamne razmestimo v krog. Otroci bodo na njih sedeli, v igri pa jih bodo preskakovali. Za športni kotiček večjih otrok pa je pripravljena ping-pong miza. Kot vidimo, koristno napotilo za vse, ki nameravajo urediti otroško igrišče

drugimi in še marsikaj. Toda mati v letu 1960 že drugače gleda na te stvari. Ve, da se mora otrok znati vesti kulturno, ker je to nujna potreba današnjega človeka v kulturni družbi, kakršno ustvarjamo.

TAKE BESEDE SO ODVEČ

Starši se radi bahajo: »Ni nam vseeno, kako je našemu otroku.« Otroka prepričujemo: »Zelo nas boš osrečil, če...« ali »Mamica bo zelo žalostna, če...« Vse take izjave so odveč. Otroku ni treba prigovarjati za nekaj, kar je samo po sebi umevno, n. pr., naj gre pravočasno v šolo. To je njegova dolžnost, razumljivo je, da pouka ne sme zamuditi.

DANES OTROKA BOLJE RAZUMEMO

Nekoč otroka sploh niso šteli za člana družine, ni imel nobenih pravic. Moral je molčati, ubogati in izpolnjevati dolžnosti. Z dvajsetimi leti je postal prav tak tiran, kot so bili njegovi starši.

Toda danes vemo, da tudi druga skrajnost ni primerna. Otroku ne more biti popolnoma svoboden, ker to še ni odrasel človek. Da bo pa otrok postal zavedna in svobodna osebnost, potrebuje pomoč odraslih, potrebuje vzgojo.

Nekoč so trdili, da je dolžnost staršev predvsem, da popravljajo otrokove napake. Kot bi bilo otrokovo življenje sestavljeno le iz prestopkov in napak! Danes vemo, da je dolžnost staršev predvsem, da mu pokažejo pravo pot.

RIŽANSKI VODOVOD — KOPER, nudi zaposlitev na naslednjem delovnem mestu:

ADMINISTRATORKE

(z znanjem strojepisja in po možnosti stenografije)

Plača po dogovoru — Samsko stanovanje zagotovljeno

Jugoslovanska investicijska banka, Centrala za LR Slovenijo, podružnica v Kopru, razpisuje delovna mesta:

1. ŠEFA SLUŽBE ODOBRAVANJA POSOJIL;
2. REFERENTA ZA ANALIZE v službi kreditiranja;
3. REFERENTA ZA SPLOŠNE POSLE.

Pogoji: pod 1 in 2 ekonomska fakulteta (visokošolska izobrazba); pod 3 srednješolska izobrazba. — Prijave na podružnico v Kopru najpozneje v sedmih dneh po objavi.

Veleblagovnica »TRGOVSKI DOM« Koper sprejme v uk več

vajencev (vajenk)

Interesenti naj se javijo v upravi podjetja v Kopru

Radio-KOPER

NEDELJA, 10. julija: 8.00 Domače novice — 8.05 Kmetijska oddaja: Na grajevanje po delu KZ koprškega okraja — Novi stroj za kmetijstvo v Goriškem okraju — Izkušnje drugih — 8.30 Za dobro jutro vam bodo zapeli in zaigrali... — 9.00 Nedeljska reportaža: Setev na belih poljih — 9.15 Zabavni zvoki — 9.45 Pojeta Gaby Novak in Dušan Jakšič — 13.30 Sosedni kraji in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Poročila — 15.10 Poje ženski kvartet — 15.30 Igrajo veliki revijski orkestri.

VSAK DAN je ob 7.15 in 7.40 Glasba za dobro jutro, vmes ob 7.30 Poročila. Poročila so še ob 13.30 in 15.00, ob 15.10 pa Zabavna glasba, vmes reklame.

PONEDELJEK, 11. julija: 13.40 Kmetijski nasveti: Kako je pri nas z lubadarjem — 13.45 Znanje melodije izvaja orkester Billy Vaughn — 14.00 S popevkami doma in na tujem — 14.30 Sportni pregled — 14.40 20 minut z orkestrom Stanley Black — 15.30 Slovenske narodne pesmi.

TOREK, 12. julija: 13.40 Kmetijski nasveti: Nova zaščitna sredstva — 13.45 Odlomki iz oper — 14.30 Mladim na počitnicah (otroški zbor osnovne šole iz Pivke) — 14.50 Glasbena medigra — 15.30 Melodije iz filmov.

SREDA, 13. julija: 13.40 Kmetijski nasveti: Obdelujemo strnišča — 13.45 V ritmu z ansambli Armando de la Trinidad, Maurice Larcange, Marcel Feijoo in Roger — 14.00 Odlomki iz operet — 14.30 Kulturni zapiski — 14.40 Za dobro razpoloženje bosta igrala Slovenski kvintet in trio Bardorfer — 15.30 20 minut z domačimi pevci — 15.50 Igra kitarist Les Paul.

ČETRTEK, 14. julija: 13.40 Kmetijski nasveti: Strnišča setev — 13.45 Straussiana, fantazija za dva klavirja in orkester — 14.00 Glasba po željah — 15.30 Narodne pesmi in plesi iz raznih krajev.

PETEK, 15. julija: 13.40 Kmetijski nasveti: Kako povečati mlečnost krav — 13.45 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Domače aktualnosti: Nekaj izkušenj iz ustanavljanja izobraževalnih središč — 14.40 Poje zbor RTV Ljubljana p. v. Milka Skoberneta — 15.40 Od melodije do melodije z orkestri Andre Kostelanetz, Cyril Stapleton in Roger Roger.

SOBOTA, 16. julija: 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Domači odmevi — 14.30 Primorski tednik — 14.45 Igra violinistka Noucha Doina z orkestri Bela Sanders in Richard Müller — Lampertz — 15.30 Kar hočete... (pisan spored ritmov in popevk za staro in mlado).

Barba Vane pravi...

Ondan sem se s prijatelji in Juco namenili, da obiščemo slavne Škocjanske jame. Družba je sklenila, naj izlet organiziram kar jaz, ker sem v jamah že bil, jim bom torej lahko za vodiča, pa tudi sicer da so znane moje organizacijske sposobnosti. Rečeno — storjeno! Je bilo sicer vse prav in lepo in vsi smo bili zadovoljni z jamami in postrežbo okoli njih — le nekaj je bilo narobe in sem jih moral zaradi tega veliko preslišati. Ko smo namreč v Divači stopili iz avtobusa — za lastna vozila smo vsi skupaj prerevni — smo zaman spraševali in se ozirali za kakšno streho na kolesih, ki bi nas hotela prepeljati do Motovuna. Skozi Divačo gre vsak dan menda 64 avtobusov — nekateri stojijo delj, drugi manj časa, nekateri pa sploh prespijo v vasi — pa vsa naša tri najuglednejša avtoprometna podjetja niso sposobna vzpostaviti zveze s Škocjanskimi jamami. Ze letos je nad sedem tisoč šolarjev, ki so prišli na izlet v Škocjanske jame, pešalo iz Divače do jam in nazaj, da ne štejemo mnogih drugih turistov, ki so prav tako kot jaz in moji prijatelji navezani le na lastne okoliščine in priložnostna vozila. Uprava jam si je sicer prizadevala na vse načine pri Slovincih v Ljubljani, Novi Gorici in v Kopru, da bi zadevo nekako uredila, toda vse kaže, da bodo morali priti na pomoč Zagrebčani, ki se za zadevo še najbolj zanimajo.

No, in ko smo tako čakali v Divači, dokler nas niso lastne noge

ponesle do Škocjanskih jam, sem mimogrede še slišal, kako se Divaškovi jezijo, ker so jim toliko časa zaman obljubljali pantakan — hrošči se pa kar množijo. Tudi v Lokvi je bil podoben položaj in so prizadeti kmetovalci obljubljali, da bodo pošteno stresli za ušesa svojo trgovsko mrežo.

Slišal pa sem še v Risniku, da jim včasih po nemarnem zmanjka tega ali onega, kar sicer imajo na zalogi v kleti — to pa zato, ker spet po nemarnem včasih Marija odnese ključ v Sežano ali pa jih nosi ob nepravem času s seboj Marjan do bunkerja in trgovine.

Skočimo še v Portorož. Če se tamkaj v Ribji restavraciji gostu zdi meso v dragi prikuhi nekoliko prežmahno in za svojo »dišečo« vrednost tudi močno predrago in če ima dovolj poguma, da za svoj denar zahteva dobro blago, potem je strežno osebje hitro pripravljeno spustiti ceno z 250 na 200 dinarjev, kar pa se meni, Vanetu, zdi še vedno močno predrago za take vrste postrežbo, ki hkrati kaže na to, da le ne more biti vse v redu, če se tako igramo s cenami. Pa nisem bil sam prizadet — dobro, da imam sotrpine, ki bodo radi potrdili moje pritožbe, če bo to morda kje treba.

In še v Piran. Tamkaj so te dni odprli »Istrsko klet«, kjer naj bi imeli za goste istrske specialitete. Tako sem končno zvedel, da spada mednje predvsem ekspres kava in še kup pijač in jedi, za

Komisija za sklepanje delovnih razmerij

GP »OBNOVA« Izola

razpisuje naslednja prosta delovna mesta za:

1. VODJO ADMINISTRACIJE IN STROJEPISJA
2. POMOŽNEGA SKLADIŠČNIKA
3. MATERIALNEGA KNJIGOVODJO
4. MEZDNEGA KNJIGOVODJO

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku podjetja.

Interesenti naj dostavijo na upravo podjetja najkasneje do 15. julija 1960 kratek opis o dosedanjih zaposlitvah ter podatke o strokovni izobrazbi.

ZAVOD ZA PROUČEVANJE ORGANIZACIJE DELA IN VARNOSTI PRI DELU KOPER

sprejme v službo

- 2 INŽENIRJA TEHNIKE
- 2 DIPLOMIRANA EKONOMISTA
- 1 DIPLOMIRANEGA MATEMATIKA ALI FIZIKA
- 1 PRAVNIKA

Osnovna plača po odgovornosti dela in dogovoru od 35.000,— do 44.000,— dinarjev.

Ponudbe pošljite do 25. julija 1960

kje so ladje

P/1 »BIHAČ« je na popravilu v ladjedelnici na Korčuli

M/1 »BLEDE« je 1. julija priplula iz ZDA v Genovo, nato pa nadaljevala plovbo za Neapelj, Reko, Koper, Trst, Benetke, Ancono

M/1 »BOHINJ« je v ZDA, kjer naklada tovar v Wilmingtonu, od koder odpluje za Jugoslavijo 9. julija

M/1 »BOVEC« je 30. junija odplula iz Kopra v ZDA, kamor bo prispela 16. julija

P/1 »DUBROVNIK« je 2. julija odplula iz Rotterdama s tovorom za Benetke

M/1 »GORANKA« je 26. junija priplula mimo Adena na poti na Japonijo

M/1 »GORENJSKA« je 8. julija priplula z Reke v Aleksandrijo (ZAR)

P/1 »LJUBLJANA« je v Zdanovu, kjer natovarja

M/1 »MARTIN KRPAN« je 7. julija priplula z Reke v Aleksandrijo (ZAR)

M/1 »PIRAN« je 1. julija odplula iz Los Angelesa za Sredozemlje

P/1 »POHORJE« je 7. julija odplula iz Yxpila za ECUK

P/1 »ROG« je 4. julija priplula v Ghent, kjer razklada

M/1 »TRBOVLJE« je 1. julija priplula na Reko, kjer razklada

P/1 »ZELENGORA« je 4. julija priplula v New York, kjer naklada tovar za Reko

Kino

KOPER: 8., 10. julija ameriški barvni film DAVI CROCHETT IN PIRATI; 11., 12. julija ameriški barvni film JAHALI SO NA ZAPAD; 13., 14. julija ameriški barvni film FANTOVSKI VEČER.

IZOLA: 8. julija ameriški barvni film JAHALI SO NA ZAPAD; 9., 10. julija ameriški barvni cinemascope film EL MAGNIFICO; 11., 12. julija ameriški barvni film FANTOVSKI VEČER; 13., 14. julija jugoslovanski barvni cinemascope film ČUVAJ SE, LA TOUR.

SMARJE: 9. julija nemški film NEDOKONČANA ZGODBA; 10. julija italijanski film FORTUNELLA; 13. julija nemški film ZATO, KER TE LJUBIM.

SKOFIJE: 9. julija italijanski film FORTUNELLA; 10. julija nemški film NEDOKONČANA ZGODBA; 14. julija nemški film ZATO, KER TE LJUBIM.

SEŽANA: 8. julija jugoslovanski film GOSPA MINISTRICA; 9., 10. julija angleški film NEPRICAKOVANA LJUBEZEN; 12., 13. julija češki film NEVARNO ISKANJE; 14. julija francoski film ZLOČIN IN KAZEN.

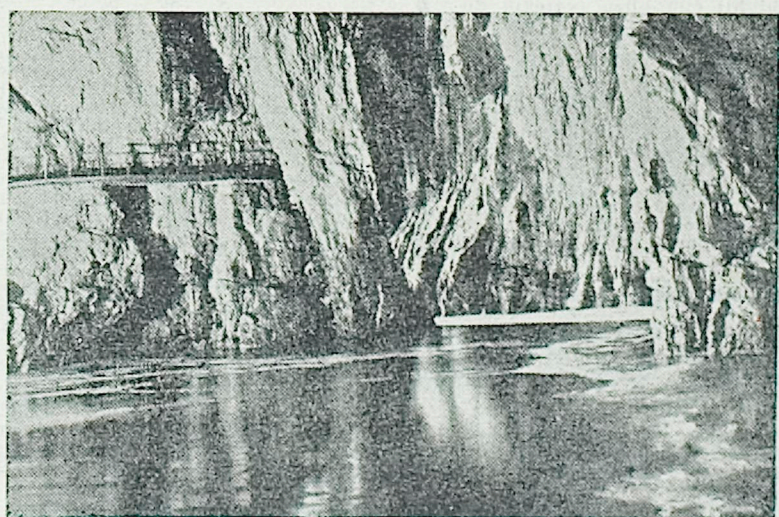

katere sem do nedavna mislil, da jih pristni Istrjani sploh ne poznajo.

In končno še na Debeli rtič. Slika naj vam pojasni, kako se pridni sadjarji otepajo raznih štiri in dvonožnih škodljivcev po svojih breskovih nasadih. Le škoda, da tega skoraj nihče ne upošteva, nekateri prizadeti ne znajo brati, drugi pa so »pogrunтали« pogruntavščino...

No, dragi prijatelji, za danes dovolj. Do prihodnjic vas vse supaj lepo pozdravlja vaš

Vane

Prekrasne Škocjanske jame pri Divači postajajo vsak dan bolj znane in njihova slava se širi tako po domovini kot tudi čez njene meje. Turistični urad v Benetkah redno pripelje skoraj vsak teden enkrat ali dvakrat skupine svojih turistov na obisk v Divačo in ogled podzemskih lepot Škocjanskih jam. Zdaj so tudi te električno razsvetljene in je ogled pravi užitek. Razen tega pa je tudi pri jamah poskrbljeno za dobro jedajo in pijačo, tako da se turisti radi ustavljajo v motovunskih in divaških gostiščih »Risnik«. Upravi jam in gostišče si prizadevata, da bi turistom nudili čimveč in zares vsi odhajajo zadovoljni in vzhitani nad našimi naravnimi lepotami in si vedno želijo še nazaj.

TRGOVINA

EKONOMIČNO!

HRANILNO!

HITRO!

OKUSNO!

KOMBINAT KONZERVNE INDUSTRIJE Delamaris

IZOLA

REPUBLIŠKO PRVENSTVO JADRNIC SNIPE

Najuspešnejši Majerič, Venturini in Cerkvenik

Od sobote do ponedeljka je bilo v Izoli republiško prvenstvo jadrnic klase Snipe. Na startu se je pojavilo 11 jadrnic iz Kopra, Izole, Pirana in Ljubljane, dve pa so pozneje diskvalificirali zaradi neurejenih dokumentov o verifikaciji tekmovalcev. Po petih regatah je zaslužen osvojil naslov republiškega prvaka Majerič, član izolske Burje. Več sto gledalcev je uspeh domačega tekmovalca navdušeno pozdravilo.

Tekmovanje je imelo zelo zanimiv potek. V prvi regati so glavni favoriti preizkušali svoje moči. Tako se je nepričakovano znašel na prvem mestu Koprčan Cok pred Venturinijem, Majeričem in Cerkvenikom. Zal pa je sodniški zbor Cerkvenika diskvalificiral in mu s tem praktično vzel vse možnosti za osvojitve prvega mesta. Cerkveniku niso namreč prav nič pomagale sijajne zmage v naslednjih regatah.

Druga regata je potekala v znamenju premoči Cerkvenika, ki je prijel na cilj z okrog 200 metri prednosti. Drugo mesto je s solidno vožnjo spet zasedel Venturini, tretji je bil Cok, četrti pa Majerič.

Tudi v tretji regati je zmagal Cerkvenik z okrog 50 metri prednosti. V tej regati pa se je že pokazalo, da bo glavni boj za prvo mesto med Venturinijem in Majeričem. Čeprav je Majerič v tej regati zasedel drugo mesto, je bil Venturini v skupnem plasmanu še zmeraj na boljšem.

Četrta regata je bila pravi trijumf za Cerkvenika. Z odlično vožnjo je priplul s 500 metri prednosti na cilj in pustil drugoplasiranega Majeriča za šest minut za seboj. V tej regati je Venturini nekoliko zatajil, tako da ga je Majerič ujel v skupni razvrstitvi.

V zadnji regati pa je Majerič z odlično vožnjo pustil za seboj Cerkvenika in Venturinija in zaslužen osvojil naslov republiškega prvaka. Sicer bi ta naslov moral pripadati Cerkveniku glede na etapne zmage, toda prav pri jadrnanju ne odloča le, kdaj prideš na cilj, ampak tudi kako prideš na cilj. Vsako nespoštovanje predpisov ima namreč zelo hude posledice — odvzem priporojenih točk. Le redkim tekmovalcem uspe namreč osvojiti prvo mesto, če so jih v eni regati diskvalificirali. Tak izreden podvig je uspel le Fafangelu na nedavnem državnem prvenstvu jadrnic Star.

Glede samih tekmovalcev moramo povedati, da so se Majerič, Cerkvenik in Venturini odlikovali z odlično tehniko vožnje. Zlasti Majerič je precej napredoval in od njega lahko pričakujemo še novih uspehov. Tudi njegova jadrnica Mojca, ki so jo izdelali v brodarski delavnici Ljudske tehnike v Kopru, se je prav dobro uveljavila.

Nasle tekmovalce Majeriča, Cerkvenika in Venturinija čaka v kratkem huda preizkušnja na državnem prvenstvu v Kopru. Ze 25. julija bodo pomerili svoje moči z odličnimi tekmovalci z Reke, Splita in iz drugih jadranskih mest. Glavni favorit za

prvo mesto je seveda državni prvak Grego.

Končni izidi republiškega prvenstva jadrnic Snipe:

1. Mojca, Majerič, Burja, 1541 točk
2. Galeb, Venturini, Jadro, 1509 točk
3. Delfin, Cerkvenik, Jadro, 1472 točk
4. Crt, Cok, Jadro, 1465 točk
5. Čiči, Korošec, Jadro, 1246 točk
6. Slavica, Skabar, Jadro, 1174 točk
7. Samo, Drzzier, Pirat, 1166 točk
8. Minka, Zgonik, Burja, 1141 točk
9. Tonica, Zaplotnik, LBD, 1105 točk

Jadrnice Snipe pripravljajo za tekmovalje

TEKMA ZA JUGOSLOVANSKI POKAL

NK Izola - NK Tomos 5:0

V ponedeljek sta se pomerila v Kopru v tekmi za jugoslovanski pokal Izola in Tomos. Gostje so z odlično igro povsem nadigrali domačine ter se zaslužen uvrstili v nadaljnje tekmovalce za najvišje priznanje, ki ga lahko pri nas dosežemo v nogometnem športu.

Začetek igre je pripadal domačinom, ki so izvedli nekaj nevarnih napadov preko Pogačnika in izsilili dva koda. Ko je kazalo, da bo imel Tomos glavno besedo na igrišču, so gostje nepričakovano zabili vodilni gol. Zaradi igračkanka domače obrambe je namreč Kostić spretno porinil gol v mrežo.

Prejeti gol ni zmedel domačinov. Nadaljevali so z napadi in v 25. minuti je po akciji vsega napada Po-

gačnik močno streljal v zgornji desni kot vrat. Lesjak pa je v krasni paradu zbil žogo v kot. To pa je bila tudi zadnja lepa akcija Koprčanov. Od tu dalje je Izola povsem prevladovala na igrišču. Že v prvem polčasu bi lahko povišala izid, saj je bil Božič enkrat sam pred koprskimi vrati, pa tudi treh kotov niso izkoristili.

V drugem polčasu se je začela serija golov v deseti minuti, ko je Kostić iz gneče povišal na 2:0. V štirinajsti minuti je imel Božič idealno priložnost za zvišanje, toda njegov silovit strel je šel preko vrat. V 25. minuti je Jerković dosegel najlepši gol dneva. Z okrog 30 metrov razdalje je poslal silovit strel v zgornji desni kot. Pet minut nato je Tomaš

realiziral enajstmetrovko, končni izid pa je postavil Kostić v 35. minuti, ko je preigral dva igralca Tomosa, nato pa še vratarja.

Izola je prikazala odlično igro. Njeni igralci so startali na prvo žogo, bili so borbenejši in hitrejši. Odlično je delovala krilka vrsta, v kateri sta bila najboljša Radović in Kovačič, v napadu pa se je uveljavil Kostić kot realizator. Sicer pa je treba pohvaliti celotno moštvo Izole, v katerem ni bilo slabega mesta. Koprsko moštvo je igralo brez vsake povezave. Najslabša je bila krilka vrsta, ki ji ni uspelo povezati obrambe z napadom. V začetku sta se precej trudila Gombač in Pogačnik, žal pa nista naletela na odziv pri soigralcih. Tako slabe in nepovezane igre Koprčani že dolgo niso prikazali. Vsekakor bi morali vzeti bolj resno tako važno srečanje, kot je tekma za jugoslovanski pokal in se nanj tudi temeljiteje pripraviti.

Sodnik Milivojević ni imel srečnega dne. Večkrat ni spoštoval prednosti, spregledal pa je tudi nekaj očividnih rok. Največjo napako pa je napravil v 30. minuti drugega polčasa, ko je dosodil enajstmetrovko v korist Izole. Božič se je namreč sam spotaknil v visoki travi. Seveda pa slabo sojenje prav nič ne zmanjšuje zasluženega uspeha Izolčanov!

ODBOJKA

Uspešen start Kanalčanov

Moška ekipa Kanala je zasedla v spomladanskem delu tekmovalja v prvi republiški ligi četrto do peto mesto. To je vsekakor velik uspeh kanalskih odbojkarjev, ki letos prvič nastopajo v tako kvalitetnem tekmovalju. V zadnjem kolu so Kanalčani premagali Kropo na njenem igrišču s 3:0. Končna razvrstitev je naslednja: 1. Jesenice 14 točk, 2. Kamnik 10 točk, 3. Novo mesto 8 točk, 4. do 5. Olympia in Kanal po 6, 6. Poštar 4, 7. Kropa 2 točki in 8. Zirovnica brez točk.

Le malo možnosti za Tabor

Sežanski Tabor je v nedeljo odigral v Ljubljani odločilno tekmo za vstop v slovensko consko ligo s Slovanom. Domačini so bili večji del igre v premoči in zmagali s 4:0. Gostje so se uspešno upirali le prvi polčas, ko so imeli nekaj zrelih priložnosti. Toda deloma zaradi nespretnosti napadalcev, deloma tudi zaradi smole nikakor niso mogli poslati žoge v mrežo. V drugem polčasu je bil Slovan v premoči in so se gostje v glavnem branili.

V povratnem srečanju, ki bo v nedeljo v Sežani, imajo domači malo upanja na uspeh, saj bi morali zmagati s petimi goli razlike. Toda v nogometu je vse mogoče!

C. I.

Ideološko delo

Pretekli mesec so zaključile svoje delo štiri mladinske politične šole, ki so delovale v občinah Piran, Koper, Ilirska Bistrica in Postojna. Omenjene štiri politične šole je obiskovalo več kot 100 mladih aktivistov, pretežno iz vrst srednješolske mladine.

Miloš Stergar - 50-letnik

Mnoge člane telesnovzgojnih organizacij širom po Primorskem bo presenetila vest, da se je Miloš že srečal z Abrahamom. Njegova vna na igriščih, v telovadnicah in na sestankih športnih organizacij je namreč tako mladostna, da je res težko verjeti v podatke na rojstnem listu. Toda tisti, ki ga poznajo iz časov, ko je aktivno telovadil, vedo, da ne more biti drugačen, kot je. Prizadevnost mu je postala moč navade in kar je nekdanji vlagal v osebni telovadni razvoj, to danes vloga v telesnovzgojno oblikovanje mladih ljudi.

Miloš Stergar je začel svojo življenjsko pot v Trstu. Gimnazijo je opravil v Ljubljani, maturo pa v Beogradu, kamor se je preselil leta 1928. V Beogradu je živel do leta 1945 kot železniški uradnik. Za telovadbo se je navdušil s petnajstimi leti, ko se je vpisal v Sokola. Nastopal je najprej v mladinski reprezentanci Jugoslavije, z 21 leti pa ga srečujemo že v kvalitetnih članskih vrstah. Vstop v mednarodno vrsto Jugoslavije si je priboril leta 1937. Takrat je nastopil na četverboju Jugoslavija-Bolgarija-Poljska-CSR v Novem Sadu. Bil je to izreden telovadni dogodek,

in načelnik odbora TVD Partizan za okraj Koper. Miloš ima levi delež, da je danes v vsakem večjem kraju koprškega okraja telesnovzgojno društvo in da ta društva tudi aktivno delajo. Skupaj z drugimi telesnovzgojnimi delavci okraja mu je uspelo, da smo v koprskem okraju med prvimi v Sloveniji spoznali nujno potrebo koordiniranega dela med organizacijo Partizan in športnimi organizacijami in da smo na tem področju dosegli zavidljive uspehe.

Vsi športniki in športni delavci koprškega okraja Milošu iskreno čestitamo ob življenjskem jubileju in mu želimo: »Se na mnoga leta!«

Napoved vremena

od 8. VII. do 15. VII.

Pričakovati moremo, da se bo vreme v tem časovnem razdobju ustalilo in da se bo področje visokega zračnega pritiska nad Srednjo Evropo ojačalo. Za daljši čas bo nastopilo lepo in toplo vreme. V popoldanskih urah so mogoča kratkotrajna poslabšanja z grmenjem in krajevnimi plohami.

VELIK USPEH NOVOGORIŠKIH KAJAKAŠEV

Bone dvakratni državni prvak

V soboto in v nedeljo so bila na Savi Bohinjki in na Savi pri Ljubljani tekmovalja za državno

prvenstvo v spustu in v slalomu s kajaki in kanuji. Razen jugoslovanskih tekmovalcev so nasto-

pili tudi trije avstrijski kajakaši. Največji uspeh je dosegel Pavel Bone iz Nove Gorice, ki je osvojil državno prvenstvo v kajakah v spustu in slalomu.

Posamezni rezultati: F-1 (kajak-slalom): 1. Bone, 2. Martinzich (Dunaj), 3. Danek (Dunaj), 4. Mozetič (Nova Gorica), 5. Spacal (Nova Gorica). Tudi v moških so prepričljivo zmagali Novogoričani pred Dunajem, medtem ko je bil državni prvak Titograd šele tretji.

Bone je potrdil svojo odlično formo tudi v kajak spustu. Osvojil je prvo mesto pred svojim rojakom Spacalom, medtem ko je osvojil tretje mesto Gubčević iz Titograda.

Občinsko in okrajno prvenstvo z MK puško

16. in 17. junija je na strelišču v Postojni bilo občinsko prvenstvo v streljanju z malokalibrsko puško. Tekmovalo je sedem ekip postojnske občine. Prvo mesto je zasedel SD Borec iz Postojne, drugo mesto SD Tone Tomšič iz Plivke in tretje mesto SD GC (Gozdarski center) Postojna.

Med posamezniki so dosegli najboljše rezultate: 1. Mikoletič, 2. inž. Krivec in 3. Bulajič.

26. junija pa so se na okrajnem prvenstvu pomerile najboljše ekipe okraja Koper na strelišču v Postojni z MK puško.

Prvo mesto je zasedla kombinirana ekipa SD iz Postojne in SD »Tone Tomšič« s Plivke z rezultatom 815 od 1200 možnih krogov. Ekipo so sestavljali naslednji strelci: Mikoletič, inž. Krivec, Vojnić in Bulajič.

Med člani je najboljši rezultat dosegel Mikoletič z 225 od 300 možnih

aj se je pomerila elita evropskih telovadcev na čelu s svetovnim prvkom Hudecem (CSR). Jugoslavija je na tem četverboju zasedla drugo mesto. Ze leto dni pozneje je bil Stergar določen v jugoslovansko reprezentanco za svetovno prvenstvo v Pragi. Toda zaradi poškodbe si je prvenstvo ogledal le kot rezervna. Višek njegovega udeleževanja predstavlja 1939. leto, ko je nastopil na dvoboju Jugoslavija-Francija v Parizu in Jugoslavija-Poljska v Varšavi. Dvoboj s Francijo je Jugoslavija izgubila s točko razlike, medtem ko je Poljsko premagala.

Takoj po osvoboditvi se je Miloš preselil v Trst, kjer se je zaposlil v jugoslovanski železniški delegaciji, hkrati pa je razvil široko športno aktivnost. Tako je bil član odbora Zveze društev za telesno vzgojo (UCEF) in načelnik telovadnega oddelka. Seveda se je še naprej aktivno udeleževal. Leta 1946 je nastopil v jugoslovanski reprezentanci na balkaniadi v Sofiji. Jugoslavija je takrat osvojila prvo mesto. Njegov nastop na kvalitetnejši prireditvi je bil leta 1947 na balkanskem šampionatu v Ljubljani, kjer je nastopil za reprezentanco Trsta. Njegova ekipa je osvojila tretje mesto.

Leta 1953 se je Miloš preselil v Koper, kjer je vse svoje sile posvetil zgolj mladine in razširjanju in utrjevanju telesnovzgojnih organizacij. Opravljal je vrsto odgovornih funkcij v TVD Partizan. Zdaj je tajnik enotne okrajne telesnovzgojne zveze

ŠPORTNE IGRE ELEKTROGOSPODARSKIH PODJETIJ LRS

Uveljavitev primorskih športnikov

Na stadionu Borisa Kidriča v Celju so bile konec tedna športne igre elektrogospodarskih podjetij Slovenije. Te igre so pri nas že tradicionalne, značilno pa je, da imajo iz leta v leto več pri-

stašev. Tokrat je nastopilo že 18 ekip z nad tisoč tekmovalci ter tekmovalkami. Nastopila so tudi vsa primorska elektrogospodarska podjetja in dosegla nekaj res lenih uspehov.

V lahki atletiki je na primer (Soške elektrarne) osvojil prvo mesto v metu krogle (11,55). Zastopniki Nove Gorice pa so zasedli še štiri prva mesta pri ženskah: 60 metrov (Ušaj), daljina (Ušaj), krogla (Komelj) in kros na 800 metrov. Nova Gorica je osvojila prvo mesto v ekipnem plasmanu pred Elektroprojektom in Trbovljami.

V odbojki sta zasedli moška in ženska ekipa Sežane tretje mesto, v streljanju pa je bil Elektro Koper tretji.

Akcija v prometu

Komisija za promet pri Svetu za splošno upravo in notranje zadeve ObLO Ilirska Bistrica je pripravila program dela za akcijo o prometu. V tem času bodo imeli več predavanj za voznike motornih vozil, ki jih bo pripravilo društvo šoferjev in mehanikov ter avto-moto društvo.

ZA NAPREDEK ODBOJKE

PETNAJST NOVIH vaditeljev in sodnikov

V Izoli je bil od sobote do ponedeljka tečaj za odbojbarske vaditelje in sodnike. Udeležilo se ga je 15 članov društva Partizan iz raznih krajev koprškega okraja. Najštevilneje je bila zastopana Izola.

Pod vodstvom znanega trenerja Miloša Kosca iz Ljubljane so se udeleženci tečaja seznanili z glavnimi metodami treninga odbojke, z načinom pridobivanja kondicije, s taktiko in sistemi igre ter s pravili. Na koncu so opravili tudi izpite.

Ta tečaj bo brez dvoma pripomogel k nadaljnjemu napredku odbojke v koprskem okraju. Zasluga gre vsekakor okrajni komisiji za odbojko, ki je razvila v zadnjih mesecih vsestransko aktivnost.

»Balkanska fronta«

Nekaj ur po marčnih dogodkih v Jugoslaviji je sklical Hitler sejo svojega generalštaba. »Uresničenje načrta Barbarossa (načrt za napad na Sovjetsko zvezo) odlogam za šest tednov,« je ukazal. »Vse instalacije na jugoslovanskem ozemlju in mesto Beograd morajo biti uničene z nenehnimi zračnimi napadi.«

Na sojenju v Nürnbergu so nekateri nemški generali izjavili, da je bilo zadržanje Jugoslovancev 27. marca usodnega pomena, ker je odloganje načrta Barbarossa za šest tednov nemara rešilo Moskvo.

V takšnih političnih in vojaških okoliščinah je KPJ pripravila in začela vstajo narodov Jugoslavije. Kakor hitro je počila prva partizanska puška, so postajale partizanske akcije vedno bolj nevarne za okupatorje. »Tisto, kar smo doživeli v Jugoslaviji po razbitju njihove stalne armade, nisimo doživeli nikjer v Evropi,« je poročal v Berlin general Leer.

Kako je začetek vstaje ocenil komandant Balkana feldmaršal List? Predvsem je bil iznenaden. 11. septembra je poslal v Berlin nujno brzojavko: »Oborožena vstaja organiziranih, spretno vođenih in dobro oboroženih band.

Iz Berlina je Hitler ostro reagiral: »Kaj delajo nemški vojak? Takoj prične z očistevalnimi akcijami! Nekaj dni pozneje je poslal feldmaršalovo poročilo: »Kazenski oddelki ne zadostujejo. Neuspehe smo doživeli tudi v večjih oddelkih. Lastne izgube v zadnjih desetih dneh znašajo — okoli štiri sto ljudi, 125. peš. polk in artilerijski divi-

ŽIČNICA OPATIJA-UČKA

Po načrtu naj bi bila žičnica, ki bi povezovala opatijsko obalo z Učko, dograjena leta 1962. Žičnica bo lahko prevozila 300 ljudi na uro. Načrte dokončujejo sedaj v tovarni »Metalna« v Mariboru.

Žičnica Opatija (Medveja)—Učka bo eden največjih tovrstnih objektov v Jugoslaviji. Od obmorske postaje se bodo lahko potniki udobno peljali 25 minut do Malih vrat na Učko, ki leže 1212 metrov nad morjem. Od tod je posebno lep razgled na Kvarnerske otoke in celotno Hrvaško primorje, na celotno Istro in na del Gorskega Kotora. Od tod se vidi celo Triglav. Žičnica bo opremljena s 70 kabinami, v katerih bodo po 4 sedeži. Obratovala bo neprekinjeno pozimi in poleti, v času sezone pa tudi ponoči. V enem letu bo lahko prepeljala 300 tisoč potnikov. Ob žičnici bodo na lovranski obali zgradili tudi druge turistične objekte.

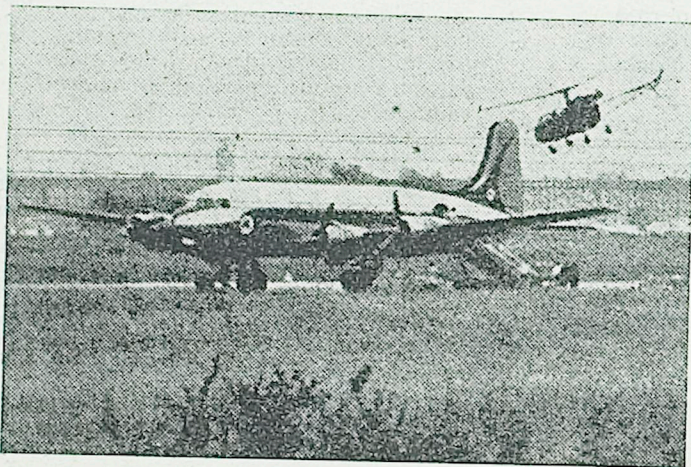
zion sta prešibko ojačanje.

Okupator se ni počutil na trhlji deski samo v Srbiji, marveč tudi v drugih krajih Jugoslavije. Ob vstaji v Crni gori je zapisal grof Ciano v svojem dnevniku tole: »V Crni gori stoji stvari precej slabo. Četnje je odsekano in vstajniki so zaprli vse prihode k mestu. Na pomoč smo poslali vojne sile iz Albanije.« Cez nekaj dni je moral Ciano ugotoviti: »Crnogorska vstaja se vse bolj širi. Ko bi stvar ne imela globokega in grenkega pomena, bi bila smešna, ker se vojna vodi pravzaprav med Italijo in Crno goro. Upajmo, da bodo naši vojaki sami zatrli vstajo in da ne bomo prisiljeni prositi za pomoč Nemce.«

Toda grof Ciano se je zmotil.

27. decembra je pisal Mussolini Hitlerju: »Se pred mladjo je treba zadušiti žarišča vstaje, sicer obstoji nevarnost, da bo postala balkanska vojna vse bolj nevarna. Prvi predel, ki ga je treba pomiriti, je Bosna, nato Srbija in Crna gora... Potrebno je sodelovanje naših oboroženih sil po skupno izdelanem načrtu.« S tem sporazumom so začeli pripravljati ofenzive, ki pa so vse, kakor je znano, doživele neuspeh. V času tretje ofenzive je izdal guverner Črne gore general Pireoli italijanskim vojakom takšen proglas: »Vojaki Italije, ki se borite v Crni gori! Obračam se do vseh vas, ki se borite za zmago osi na tej grobi in težki balkanski fronti. Vojna, ki jo vodite tukaj, ni ločena od tiste velike vojne, ki je zajela ves svet... Iz političnih razlogov časopisi za sedaj ne morejo govoriti o tej vaši fronti.«

Visoka morala borec NOB in zagrizenost borbe na »Balkanski fronti« je razvidna iz enega samega stavka v poročilu političnega komisarja 1. proletarske brigade Jova Kapičiča maršalu Titu: »... Če bo treba, se bomo borili do zadnjega, vendar pa bomo vsaj enega očuvali, da Vam bo prinesel to poročilo.«

Pariško letališče Orly v trenutku, ko so tja prileteli opolnomočeni alžirske vlade na pogajanju z De Gaulleom. »Vsevedni« politiki in novinarji po svetu so nenadoma spustili med zemljane novico, da se Francozom mudi s pogajanjem zato, ker bi vojna v primeru neuspeha Kitajci poslali še pred koncem letošnjega leta na pomoč alžirskim borec prostovoljski korpus, sestavljen iz dvajset tisoč do zob oboroženih mož.

Soča, najmlajša evropska reka

Na svetovnih geografskih kongresih so že v drugi polovici prejšnjega stoletja ugotovili in imenovali Sočo »najmlajšo reko v Evropi«, saj je Soča še v naših časih, tako rekoč pred našimi očmi prelozila svoj tok proti Jadranskemu morju. Tek Soče je vijugast in se v tem pogledu ne more meriti z njo nobena slovenska reka. Ima v svojem nenavadno živahnem in močno zavitem toku zares znake mladosti in neizvravnosti, ki tembolj vzbujajo začudenje in pozornost, ker je njen celotni rečni sistem

zelo kratak; v zračni črti je od izvira do izliva komaj 80 km.

TRETIČ MU RASTEJO ZOBJE

Tadiji Šoškiću iz Ulotine pri Andrijevi so pričeli pri 35. letu starosti rasti novi zobje. Prve je menjal kot otrok, ko pa so se mu začeli kvariti pred nedavnim drugimi, so mu začeli rasti zdaj novi zobje. To je tolikanj bolj čudno, ker se dogaja, da prično nekateri rasti zobje šele po 80. letu.

Amerikanka Joyce Jameson ima veliko igralsko ambicijo, kar pa ji seveda še ni moglo pomagati na oder. Ker pa je zelo podobna Marilyn Monroe, je to izkoristila za posnemanje te igralke. To ji je pomagalo do manjših vlog na domačem podeželskem odru in ji končno dalo poguma, da je odšla v Hollywood, kjer pa je našla gluha ušesa in zaprte oči za vse svoje čare in sposobnosti. Vsa podobnost s slavno Marilyn ji ni nič koristila.

MILIJONI »ZEMELJ« V VESOLJU

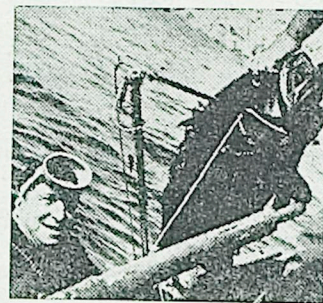
Ameriški kemik dr. Melvin Calvin je prepričan, da krožijo v nam poznanim delu vesolja milijoni planetov, na katerih so bržčas podobni življenjski pogoji kakor na naši Zemlji. Dr. Calvin se opira pri tem na cenitev zvezdoslovca Harlowa Shapleya, da ima približno 100 milijonov planetov našega vesolja podobnih sestavi in atmosferske pogoje kakor Zemlja, razen tega pa krožijo ti planeti v enaki razdalji kot Zemlja okoli Sonca.

V torinski porodnišnici v Italiji je te dni postala mati 13-letna Adriana Gigliotti, prav gotovo najmlajša evropska mati. Z desetim letom so jo zaročili s 15-letnim valencem, s katerim se je poročila, ko je imela dvanajst let. Porod je potekel popolnoma v redu. Otrok (sin) je tehtal 3,5 kg.

— Dober večer, gospa! Vaš sosed sem. Pošilja me žena, naj vas vprašam, če morda želite malo platna za okenske zaveske...

Poletje je prineslo s seboj obilo veselja zlasti za športne ribiče, ki se ukvarjajo s podvodnim ribolovom. Ta je lahko tudi primerno razburljivo, kadar gre za tako velikanko, kakršna je ujel na Sardiniji v Italiji milanski tovarnar Kerry Mentasti (na sliki).

SVATI V DVIGALU

Direktor neke tovarne dvigal v New Yorku je napravil svojo »ohcet« na sila nenavaden način. Za goste je priredil banket v največjem dvigalu v nebotičniku Empire State Building. Med svatbo se je 45 gostov neprestano vozilo od prizemlja do podstrešnih stopnic te največje zgradbe na svetu.

Enajstletni Terry Burnett iz Destinata na Floridi v ZDA je imel te dni neznansko srečo kot športni ribič: na navadno športno ribiško pripravo je s čolna svojega očeta ujel tri in pol metra dolgega in 250 kg težkega morskega psa. Če pride ne lažejo, je boj med dečkom in živaljo trajal uro in pol, nakar je ropar popustil in se dal zvleči na suho. Seveda je bila to prava senzacija in o dogodku so pisali vsi ameriški časopisi.

— Oh! Oprostite...

R. L. STEVENSON

Nenavaden primer

21

Omeniti je treba še nekaj: medtem ko je prenašal Jekyll peklenske muke na žerjavici vzdržnosti, bi se Hyde niti ne zavedal tistega, kar izgublja. Najsi se zde okoliščine, v katerih sem tedaj živel, še tako čudne, so bili vendar pogosto notranje borbe prav tako stari in navadni, kakor pri vsakem drugem človeku. V meni se je zgodilo tisto, kar se zgodi pri veliki večini ljudi — odločil sem se za boljšo polovico, vendar mi je primanjkovalo moči, da bi izpeljal svojo odločitev do kraja.

Zamišljal sem si strička doktorja, kako sedi v krogu svojih prijateljev in kako z njimi prijetno in ljubezno kramlja. Ta podoba je bila tako mamljiva, da sem se odločno poslovil od svobode, sorazmerne mladosti, lahкотnosti in skrivnih užitkov, ki so mi bila lastna v Hyduovi preobleki. Vendar pa je to odločitev spremljal tudi podzavestni pridržek: obdržal sem hišo v Sohu in nisem uničil Hyduovih oblek, ki so visele v moji delovni sobi. Kljub temu pa sem bil zvest svoji odločitvi; polna dva meseca sem živel tako strogo kakor še nikdar dolej in največje zadoščenje za takšno življenje mi je bila moja vest. Moja odločitev je postajala s časom vse bolj meglena; pohvale vesti so jele postajati vsakdanje in dolgočasne; začele so me pekliti muke in želje, kot da bi se Hyde boril za svojo prostost. V trenutku slabosti in omahovanja sem napravil navsezadnje čarobni napitek in

ga izpil. In ta trenutek slabosti je bil zame več kot usoden.

Demon, ki je bil zaprt s sedmimi zapahi, je planil zdaj na dan z vriskom in rjojenjem. Že ko sem pripravljaj napitek, sem slutil, da se bo zlo v meni razvijalo z besno siko. Mislim, da tiči tukaj vzrok tiste neučaknosti, s katero sem napadel sira Danversa. Z navdušenjem sem podrl na tla neodporno telo in vsak udarec, ki sem mu ga bil zadal s hrastovo palico, mi je bil v nasladi, in šele ko me je obvladala utrujenost in sem bil na vrhuncu delirija, me je stisnila za grlo ledena groza. Pred očmi se mi je razkadila megla. Videl sem, da sem svoje življenje zaigral. Šel sem s kraja zločina in čutil v sebi hkrati navdušenje in trepet. Pohitel sem v svojo hišo v Soho (da bi svojo varnost napravil dvakrat varno), uničil vse papirje in šel nato domov. Hyde je pripravljaj napitek s pesmijo na ustih in ko se je z ustnicami dotaknil kozarca, je nazdravljaj pokojniku. Strašne bolečine preobrazbe še niso minile, ko je padel Henry Jekyll na kolena in zahljapl. Koprana samoljubja je bila raztrgana od glave do pete. Svoje življenje sem hipoma ugledal kot celoto: spremljal sem se od otroških let, ko me je vodil oče za roko, videl sem se pri svojem poklicu, ko sem se s samoopovedjo bližal izsledkom, ki so povzročili prekleto strahote tega večera. Bilo mi je, da zakričim kot obseden; s solzami in molitvijo sem poskušal udušiti si ke in šume, ki so jih gomili spomini. Ko je jel očitke vesti topeti, me je prevzelo radostno odkritje in občutje. Problem mojega nadaljnjega življenja je bil rešen. Hyde se je onemogočil; hočeš nočeš sem bil prisiljen živeti z boljšo polovico svojega značaja.

Naslednjega dne sem zvedel, da so umor proučili in da je vse kazalo na to, da je morilec Hyde. Zvedel sem, da je bila žrtve zelo cenjen in spoštovan človek. To ni

bil le zločin, marveč tragična blaznost. Bil sem vesel te novice, ker sem upal, da me bodo moji boljši nagoni varovali pred sumničjem in pred rabljem. Moje skrivališče je postal Jekyll. Ko bi se Hyde le pojavil, bi ga pri priči zgrabilo sto rok in ga linčalo. Odločil sem se, da svojim vedenjem odkupim svojo preteklost. Sprva mi to uspevalo. Sam se prav gotovo dobro spominjam, kako sem v zadnjih mesecih lanskega leta resno delal na tem, da bi olajšal tuje trpljenje. Dnevi so mi minevali mirno in tedaj sem bil skoraj srečen. Res bi ne mogel reči, da se mi je to vzorno življenje priskutilo, vendar me je še vedno razdvajala moja duševnost. Čas je otopil ostrino kesanja in nizkotnejša polovica mojega bitja je spet zahtevala neomajno svobodo. Niti na kraj pameti mi ni prišlo, da bi oživel Hyda, marveč me je spet jela mučiti skušnjava, da bi se poigral s svojo vestjo in navsezadnje sem padel pred njo na kolena.

Ni je stvari, ki ne bi imela svojega konca in ta popustljivost je podrla v meni ravnotežje. Vendar me to ni zbegalo. Ta padec se mi je zdel povsem naraven.

Bil je lep in jasn januarski dan. Šel sem na sprehod v Ridgent park in sedel na klopi, na katero je sijalo sonce. Zver v meni se je jela dobrikati, medtem ko je bila duševna polovica uspravna in se je že vnaprej pripravljala na kesanje. Končno, sem pomislil, sem podoben svojim sosedom, ko sem primerjal svojo močno dobro voljo z leno prepredenostjo njihove brezbrzičnosti. In prav med tem razmišljanjem me je zgrabil smrten strah in strašen gnus. Čez čas je to prešlo, vendar sem bil povsem zlomljen in pobit. Nenadoma sem si bil svesten občutne spremembe v svojih mislih, večjega poguma, preziranja nevarnosti in kakršnihkoli obzirov. Spustil sem pogled in videl, da visi obleka na mojih omršavljenih udih, na kolenu pa mi je počivala siva roka z vzlastimi prsti. Spet sem bil Edward Hyde.